

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas

PĀRSKATS PAR DARBU

2014. gadā

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Pils laukums 4 – 206, Rīga, LV-1050

office@unesco.lv

www.unesco.lv

Seko jiet UNESCO LNK jaunumiem:

http://www.twitter.com/UNESCO_LNK

<http://www.draugiem.lv/unesco>

Saturs

PRIEKŠVārds.....	3
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS DARBĪBAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS	5
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS ASAMBLEJA.....	5
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS DARBĪBU REGULĒJOŠIE DOKUMENTI.....	5
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS DARBINIEKI	6
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS KOORDINĒJOŠAIS DARBS	7
LATVIJAS PIETEIKUMI UNESCO INICIATĪVĀM.....	7
AR UNESCO SAISTĪTAS VIZĪTES LATVIJĀ	7
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS DALĪBA DAŽĀDĀS DARBA GRUPĀS UN INICIATĪVĀS.....	8
ZIŅOJUMI PAR UNESCO PROGRAMMU ĪSTENOŠANU	11
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS PATRONĀŽA	12
LATVIJA UNESCO STARPVALDĪBU UN STARPTAUTISKAJĀS INSTITŪCIJĀS	13
UNESCO STARPVALDĪBU KOMITEJA NEMATERIĀLĀ KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI.....	13
UNESCO UN UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS DARBĪBAS POPULARIZĒŠANA	17
UNESCO LNK KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU: DARBS AR PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM	17
UNESCO LNK KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU: MĀJAS LAPA INTERNETĀ.....	18
AKTIVITĀTES SOCIĀLAJOS KOMUNIKĀCIJAS TĪKLOS UN INFORMĀCIJAS APMAIŅAS RESURSOS INTERNETĀ.....	18
UNESCO NEDĒĻA LATVIJĀ 2014.....	19
UNESCO LNK INFORMATĪVIE MATERIĀLI	19
UNESCO IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA	21
GLOBĀLĀS KUSTĪBAS „IZGLĪTĪBA VISIEM” IETVAROS ĪSTENOTIE PASĀKUMI LATVIJĀ.....	22
UNESCO ASOCIĒTO SKOLU PROJEKTA TĪKLA DARBĪBA	26
UNESCO ZINĀTŅU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA	28
L'ORÉAL LATVIJAS STIPENDIJA „SIEVIETĒM ZINĀTNĒ” AR UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS UN LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ATBALSTU	29
UNESCO KATEDRAS	30
STARPTAUTISKAIS KRISTALOGRAFĪJAS GADS	30
UNESCO KULTŪRAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA	31
NEMATERIĀLĀ KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANA	32
PASAULES MANTOJUMA AIZSARDZĪBA	33
KULTŪRAS IZPAUSMJU DAUDZVEIDĪBAS VEICINĀŠANA	34
UNESCO KOMUNIKĀCIJAS UN INFORMĀCIJAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA.....	37
ZINĀŠANU SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANA LATVIJĀ.....	38
UNESCO LNK UN LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS PROJEKTS	38
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS TĪKLS „STĀSTU BIBLIOTĒKAS”	39
UNESCO PASAULES PRESES BRĪVĪBAS DIENAS SAGATAVOŠANA	40
UNESCO PROGRAMMA „PASAULES ATMIŅA”	40
BALTIJAS CEĻA 25. GADADIENAI VELTĪTAIS PROJEKTS „BALTIJAS CEĻA STĀSTI”	40

Priekšvārds

Brīvība ir vārds, kuru pēdējā laikā piesaucam arvien biežāk, atklājot tās daudzās nozīmes un nozīmīgumu mums visiem. Tava brīvība, mana brīvība, vārda brīvība, personas un valsts brīvība. Vai tā brīvības sajūta, ko dod saslēgšanās digitālajā vidē, ir salīdzināma ar to, kas paceļas gaisā, kopkorim dziedot uz Dziesmu svētku skatuves? Ko par brīvību domāja tie, kas pirms 25 gadiem sadevās rokās, veidojot cilvēku ķēdi no Tallinas līdz Viļņai, un ko tie, kas savas brīvības un dzimtenes alkas rakstīja uz bērze tāsīm Sibīrijā? Par brīvību domāt un to novērtēt aicinājam vairākās 2014. gadā īstenotajās aktivitātēs.

Simbols gara brīvībai un zināšanu sabiedrības attīstībai 2014. gadā bija Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas atklāšana. Šo projektu jau no tā pirmsākumiem atbalstīja UNESCO, un tās atklāšanā piedalījās UNESCO ģenerāldirektors vietnieks Getačūjs Engida, kurš uzsvēra, ka arī digitālajā laikmetā bibliotēka ir vieta, kuras pagātne sasauca ar tagadni un nākotni, veidojot sabiedrību, kas gatava vairāk dot, nekā ņemt.

Pagātnei ar tagadni sasaucām kopā, arī organizējot Gotharda Frīdriha Stendera 300. gadskārtai veltītu konkursu „Darini ābeci”, kad ikviens bērns un jauniešs varēja uz interaktīvās tāfeles atspoguļot vērtības, kas cauraukušas viņu dzīvi.

Meklēt un atrast vērtības apkārtējā vidē aicinājam radošās darbības nedēļas *radi!2014* akcijā „Idejošana”, kurā skolas aktīvi meklēja veidus, kā savu ikdienas dzīvi vērst aizraujošāku, interesantāku un radošāku. Iesaiste radošās darbības nedēļā līdzīgi kā „Izglītība visiem” aktivitātēs bija iespēja izjust, kā mainās pasaule, mainoties mūsu attieksmei un redzējumam par to, kas arī bija viens no galvenajiem secinājumiem, noslēdzoties ANO dekādei „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”.

Latvijai ir, ar ko lepoties – veiksmīgi realizētais Baltijas jūras projekts, divu UNESCO katedru darbība Daugavpils Universitātē un Latvijas Universitātē, sadarbība ar vides izglītības ekspertiem viesa pārliecību, ka izglītības ilgtspējīgai attīstībai Globālais rīcības plāns, kas iecerēts kā dekādes turpinājums varētu tikt veiksmīgi realizēts.

Kā noslēgsies globālais rīcības plāns „Izglītība visiem”, un, kādi būs stratēģiskie mērķi izglītībā, to redzēsīm pavisam drīz, bet jau tagad ir skaidrs, ka izglītība nākotnes attīstības mērķos tiks cieši saistīta ar kvalitāti, tādēļ nozīmīga ir Latvijas līdzdalība UNESCO Starptautiskajā izglītības birojā, kurā Latvijai, ieņemot prestižo viceprezidenta lomu, ir iespēja dot savu pienesumu un redzējumu, kā veidojama kvalitatīva un iekļaujoša mūžizglītība visiem.

Latvija spoži tiek pārstāvēta arī Starpvaldību komitejā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai, kurā Latvijas eksperti izceļas ar labi argumentētu viedokli un spēju atrast kompromisu sarežģītās situācijās.

Kā kultūras mantojums saistāms kopā ar vides un sabiedrības ilgtspēju, kā UNESCO mantojuma programmas izmantojamas pētniecībā – šie ir atslēgas vārdi, kas ir pamatā aktīvai sadarbībai ar Kultūras akadēmiju, veidojot studiju kursu un aizsākot darbu pie jaunas UNESCO katedras izveides.

Sadarbībā ar Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāti aizsākts darbs pie mediju rakstpratības katedras izveides, kas ir ļoti nozīmīga tēma laikā, kad katram pašam jāmeklē orientieri, lai neapjuku informācijas labirintos. Mediju loma, žurnālistu darbs, kvalitātes un drošības aspekti – būs uzmanības centrā 2015. gada maijā, kad Rīgā norisināsies Pasaules preses brīvības diena, bet sagatavošanās priekšdarbi tika veikti jau 2014. gadā, lai būtu pārliecība, ka mēs zinām un varām.

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

To, ko zina un var 30 zinātnieces, kas desmit gadu laikā ir ieguvušas L'OREAL Latvijas stipendiju „Sievietēm zinātnē”, mēs novērtējām 2014. gadā, kad tika atzīmēta programmas desmitgade un kopā sanāca visas stipendiju ieguvējas kā skaidra liecība, ka zinātnei ir vajadzīgas sievietes.

Zinātnes cienītāji 2014. gadā pulcējās arī Zinātnieku naktī, kad kopā ar Rīgas Tehnisko universitāti atzīmējām Starptautisko kristalogrāfijas gadu, iesaistījām bērnus un jauniešus zinātnes teātrī. Zinātnes komunikācija ir viens no vadošajiem virzieniem arī turpmākā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbībā.

Visbeidzot „Baltijas ceļa stāsti” – projekts, kura īstenošanā iesaistījās visi UNESCO LNK tīkli – skolas, bibliotēkas un atmiņu institūcijas. Projekts, kurš apliecināja, ka līdzīgi kā pirms 25 gadiem arī šobrīd mēs varam sadoties rokās ar Igauniju un Lietuvu, lai ar atmiņu stāstiem veidotu audeklu, kurā rakstus likām un turpināsim likt arī, sagaidot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas simtgadi.

2014. gads bija savas varēšanas, brīvības un atbildības apzināšanās gads. Vislielākā pateicība visiem sadarbības partneriem par uzticēšanos, atsaucību un līdzdalību. Būsim kopā arī 2015. gadā!

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas
ģenerālsekretāra p. i.

Baiba Moļņika

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības vispārējs raksturojums

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asambleja

UNESCO LNK ir atvasināta publisko tiesību juridiska persona un darbojas Ministru kabineta pārraudzībā. UNESCO LNK mērķis ir stiprināt izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas lomu valsts un sabiedrības ilgtspējīgā attīstībā, valstiskuma stiprināšanā, demokrātisko vērtību īstenošanā un nabadzības mazināšanā, kā arī sekmēt sabiedrības labklājību, tās locekļu līdztiesību un savstarpēju cieņu Latvijā.

Galvenās UNESCO LNK funkcijas ir nodrošināt un koordinēt sekmīgu Latvijas dalību UNESCO; būt par informācijas, koordinācijas un sadarbības veidošanas centru Latvijā UNESCO darbības ietvaros; izstrādāt un apstiprināt rīcības plānus UNESCO programmu īstenošanai; organizēt un koordinēt starpdisciplināru šo plānu izpildi; veidot, uzturēt un attīstīt sadarbības tīklus; sniegt atzinumus, paust viedokli un izteikt priekšlikumus par UNESCO izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas jomas jautājumiem; kā arī piedalīties UNESCO un ar to saistīto starpvaldību un starptautisko organizāciju darbā.

UNESCO LNK prezidents ir kultūras ministrs, bet viceprezidenti – izglītības un zinātnes un ārlietu ministri. UNESCO LNK augstākā lēmējinstītūcija ir tās Asambleja, kuras sastāvā darbojas 21 loceklis, pārstāvējot gan valsts, gan nevalstisko sektoru ar UNESCO darbību saistītos jautājumos, tādējādi veidojot unikālu platformu sadarbībai un kopīgam darbam Latvijas interešu pārstāvēi izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas jomā UNESCO mandāta ietvaros. LNK administratīvo darbu vada ģenerālsekretārs, kuru atklātā konkursā izraugās un pieņem darbā Asambleja.

2014. gadā klātienē notika divas UNESCO LNK Asamblejas sēdes (27. februārī un 17. oktobrī), kā arī saskaņā ar UNESCO LNK Nolikuma 29.punktu par lēmumu pieņemšanas rakstisko procedūru vairāki jautājumi tika izskatīti, un par tiem pieņemti lēmumi, elektroniski sazinoties ar UNESCO LNK Asamblejas locekļiem. Kopumā Asambleja 2014. gadā pieņēma 11 lēmumus.

2014. gadā UNESCO LNK Asambleja izskatīja un pieņēma pārskatu par darbu 2013. gadā, lēma par UNESCO LNK darbības stratēģijas 2014.-2021. gadam sagatavošanu un apstiprināja sagatavoto projektu, lēma par Latvijas pieteikumiem UNESCO dalībvalstu Līdzdalības programmai 2014.-2015. gadam, par UNESCO ģenerāldirektores vizīti Latvijā, par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanu biedrības BEST – Rīga rīkotajam Eiropas BEST Inženieru sacensību finālam Latvijā un par Latvijas pārstāvi UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomē.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbību regulējošie dokumenti

2014. gadā tika sagatavota un apstiprināta UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības stratēģija 2014.-2021. gadam. Stratēģija tika izstrādāta, ievērojot aktuālos UNESCO un Latvijas Republikas normatīvos dokumentus, un turpmākajiem septiņiem gadiem definē trīs prioritāros rīcības virzienus, kuriem tiks pievērsta lielāka uzmanība un resursi, kā arī nosaka vēl četrus rīcības virzienus, kuru ietvaros UNESCO LNK īsteno savu darbību un funkcijas.

UNESCO LNK darbības stratēģijas pamatā ir trīs būtiski UNESCO darbības pamatprincipi. Pirmkārt, tās centrā ir cilvēks – radoša un mūža garumā sevi pilnveidojoša personība. Otrkārt, stratēģija uzsver, ka gadsimtu gaitā uzkrātās cilvēces kultūras bagātības ir liecība par iepriekšējo paaudžu sasniegumiem,

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

kuru tālāka izmantošana, saglabāšana un pārmantošana ir iespēja un resurss turpmākai Latvijas ilgtspējīgai izaugsmei. Visbeidzot, UNESCO sekmīgu darbību raksturo katras valsts gatavība dalīties ar savām idejām un pieredzi, t.i., Latvijas intelektuālais guvums no iekļaušanās UNESCO darbībā ir jāsaista kopā ar Latvijas devumu citām pasaules tautām un valstīm.

UNESCO LNK darbības stratēģijas sagatavošanā bija iesaistīti UNESCO LNK nozaru programmu padomju eksperti un sadarbības institūcijas un tā ir atskaites punkts, kas ļauj attīstīt un īstenot UNESCO darbības virzienus Latvijā.

Stratēģijā ir noteikti septiņi UNESCO LNK rīcības virzieni Latvijā:

1. Aizsargāt, attīstīt un nodot nākamajām paaudzēm mantojumu;
2. Veicināt saikni starp zinātni un sabiedrību un veidot ētisku un iekļaujošu zinātnes politiku ilgtspējīgai attīstībai;
3. Iedrošināt mācāmos būt radošiem un atbildīgiem savas valsts un pasaules pilsoņiem;
4. Veicināt vārda brīvību, daudzveidīgas mediju vides attīstību un pieeju informācijai un zināšanām;
5. Veidot izglītības sistēmu, kas veicina kvalitatīvu mūžizglītību un mācīšanās iespējas visiem, un veidot nākotnes izglītības dienaskārtību;
6. Stiprināt sadarbību zinātnē un kultūrā miera, ilgtspējas un sociālās iekļaušanās veicināšanai un starpkultūru dialoga sekmēšanai;
7. Padziļināt izpratni par radošumu un kultūru daudzveidības izpausmes veidiem.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbinieki

2014. gadā UNESCO LNK strādāja šādi darbinieki:

- Dagnija Baltiņa, ģenerālsēkretāre 2014. gadā bija bērna kopšanas atvaļinājumā;
- Baiba Moļņika, ģenerālsēkretāra pienākumu izpildītāja;
- Ilze Dalbiņa, Izglītības sektora vadītāja, papildus pilda UNESCO Asociēto skolu projekta nacionālā koordinatora pienākumus;
- Sarmīte Pulste, Zinātņu sektora vadītāja;
- Ieva Švarca, Kultūras sektora vadītāja;
- Evija Maļkeviča, Komunikācijas un informācijas sektora vadītāja.

2014. gadā UNESCO LNK programmu īstenošanā bija iesaistīti arī sabiedrisko attiecību konsultante Liene Krīvena un grāmatvede Sarmīte Viļuma. 2014. gadā UNESCO LNK bija divas praktikantes no Ekonomikas un kultūras augstskolas Sanda Silakaktiņa (2mēneši) un Rūta Ziemule (2,5 mēneši) un praktikante programmas Erasmus + studente Linda Grantiņa (5 mēneši).

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas koordinējošais darbs

Latvijas pieteikumi UNESCO iniciatīvām

2014. gadā UNESCO LNK sagatavoja un iesniedza 4 pieteikumus projektu īstenošanai UNESCO Līdzdalības programmas ietvaros 2014.–2015. gadā. UNESCO Līdzdalības programmai UNESCO dalībvalstis var pieteikt projektus un iniciatīvas, kuras tiek īstenotas UNESCO ideju veicināšanai un atbalstam dalībvalstīs. Latvija pieteica šādus projektus: „UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sadarbības tīklu līdzdalība kopienu attīstībai”, „Nākotnes cilvēks šodien - Raiņa un Aspazijas 150.gadadiena”, „Baltijas valstu nemateriālā kultūras mantojuma ekspertu kapacitātes celšana”, „Izglītība un zinātne ilgtspējīgai attīstībai”. Projektu konkursā tika apstiprināti 2 Latvijas pieteiktie projekti – „UNESCO LNK sadarbības tīklu līdzdalība kopienu attīstībai”, kas stiprinās sadarbību starp UNESCO LNK, tās tīkliem un plašāku sabiedrību, un projekts „Nākotnes cilvēks šodien - Raiņa un Aspazijas 150.gadadiena”, kas rosinās interesi par Aspazijas un Raiņa dzīvi un darbiem, to aktualitāti mūsdienās Latvijā un ārpus tās. Projektos plānotās aktivitātes tiks īstenotas 2015. gadā.

Ik gadu tiek piešķirtas trīs UNESCO Konfūcija balvas par lasītprasmes un rakstpratības veicināšanu lauku teritorijās dzīvojošajiem pieaugušajiem un jauniešiem un divas UNESCO balvas par lasītprasmes un rakstpratības veicināšanu daudzvalodīgā vidē. 2014. gadā konkursu vadmotīvs bija „Rakstpratība un lasītprasme ilgtspējīgai attīstībai”. UNESCO balvai par lasītprasmes un rakstpratības veicināšanu daudzvalodīgā vidē no Latvijas tika nominēta Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova, akcentējot ieguldījumu bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanā, īstenojot mērķprogrammu „Bērnu žūrija”.

2014. gada 7. novembrī Okajamā, Japānā norisinājās viens no nozīmīgākajiem starptautiskajiem jaunatnes forumiem – UNESCO Jaunatnes konference par izglītību ilgtspējīgai attīstībai (*UNESCO ESD Youth Conference*). Konferencē pieteicās vairāk nekā 5000 kandidātu, no kuriem dalībai tika izraudzīti 52 jaunieši, pārstāvēdami visus pasaules reģionus. Konferencē rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas UNESCO Pasaules konferencei par izglītību ilgtspējīgai attīstībai (*UNESCO World Conference on ESD*). Dalībai UNESCO Jaunatnes konferencē par izglītību ilgtspējīgai attīstībai tika nominēta biedrības „Donum Animus” valdes priekšsēdētāja Sintija Bernava. Diemžēl S.Bernavas kandidatūra netika apstiprināta.

Ar UNESCO saistītas vizītes Latvijā

UNESCO ģenerāldirektors vietnieks Getačuja Engidas (Getachew Engida) vizīte Rīgā (2014. gada 28.–30. augusts)

No 2014. gada 28.–30. augustam Latvijā viesojās UNESCO ģenerāldirektors vietnieks G. Engida, lai piedalītos Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas pasākumā, kā arī tiktos ar nozares pārstāvjiem un pārrunātu nozares aktuālos jautājumus Latvijā un pasaulē.

G. Engida 20 gadus strādājis dažādās vadošās pasaules organizācijās un, darbojoties UNESCO ar savu bagātīgo pieredzi akadēmiskajā vidē un privātajā sektorā, sniedzis vērtīgu pienesumu pasaules komunikācijas un informācijas jautājumu attīstībā. UNESCO ģenerāldirektors vietnieks pieņēma G. Engida pilda kopš 2010. gada.

Vizītes ietvaros 28. augustā Latvijas Nacionālās bibliotēkas telpās tika rīkota tikšanās ar UNESCO LNK Zināšanu sabiedrības programmu padomes pārstāvjiem, kā arī ar starptautiskiem ekspertiem no atmiņas institūcijām, tostarp bibliotēku nozares. Sanāksmē klātesošos sveica Latvijas Nacionālās

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

bibliotēkas direktors, UNESCO LNK Zināšanu sabiedrības programmu padomes priekšsēdētājs Andris Vilks. Ar prezentācijām uzstājās UNESCO LNK Zināšanu sabiedrības programmu padomes eksperts, Sabiedrības „Tilde” vadītājs Andrejs Vasiljevs, Lietuvas Nacionālās bibliotēkas direktors Martins Mažvida, UNESCO programmas „Informācija visiem” pārstāvis Renaldas Gudauskas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Stratēģiskās attīstības nodaļas vadītājs Uldis Zariņš.

Vizītes laikā G. Engida tikās arī ar Ārlietu ministrijas pārstāvjiem, lai pārrunātu gatavošanos UNESCO Pasaules Preses brīvības dienas pasākumiem Latvijā, un ar Kultūras ministrijas pārstāvjiem, lai pārrunātu mediju politikas aktuālos jautājumus. Tikšanās laikā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjiem tika pārrunāts Pasaules informācijas sabiedrības samita (*World Summit for Information Society, WSIS*) īstenošanas process. Savukārt, tiekoties ar Latvijas Universitātes rektoru un pārstāvjiem, tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar atvērtās pieejas informāciju un e-apmācībām. G. Engida apmeklēja arī Latvijas Tautas frontes muzeju, lai iepazītu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļauto nomināciju „*Baltijas ceļš - cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības*”.

29. augustā G. Engida piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas ceremonijā, lai sveiktu ikvienu tās apmeklētāju šādā starptautiski nozīmīgā notikumā, īpaši uzsverot UNESCO atbalstu Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanā.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas dienā notika arī Dainu skapja atklāšana, kas no Latviešu folkloras krātuves Latvijas Zinātņu akadēmijā tika pārvests uz Gaismas pili. Dainu skapis 2001. gadā tika iekļauts UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā.

UNESCO Lietuvas Nacionālās komisijas un UNESCO Igaunijas Nacionālās komisijas pārstāvju vizīte Rīgā (2014. gada 16.-17. decembris)

2014. gadā UNESCO LNK sadarbībā ar partneriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā īstenoja projektu „Baltijas ceļa stāsti”. Projekta laikā lielākais atbalsts Lietuvā un Igaunijā bija UNESCO Nacionālo komisiju aktīva līdzdalība. Noslēdzot projektu, no 2014. gada 16.–17. decembrim UNESCO Lietuvas Nacionālās komisijas un UNESCO Igaunijas Nacionālās komisijas pārstāvji viesojās Rīgā, lai apmeklētu svinīgo projekta noslēguma pasākumu, saņemtu projekta laikā apkopotās lietuviešu un igauņu Baltijas ceļa stāstu kolekcijas, kā arī tiktos ar UNESCO LNK pārstāvjiem, lai pārrunātu līdzšinējo un turpmāko sadarbību.

Vizītes laikā viesi apmeklēja Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēku, iepazīnās ar Latviešu folkloras krātuves darbību, kas ir glabātāj institūcija UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļautajai nominācijai „Dainu skapis”, kā arī piedalījās diskusijā par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas UNESCO Nacionālo komisiju sadarbību, īpaši Baltijas valstu Kultūras ministriju noslēgtā sadarbības memoranda kultūrā ietvaros. Tika diskutēts par sadarbību UNESCO svinamo dienu kalendārā iekļauto gadadienu atzīmēšanā, kā arī par kopīgu projektu īstenošanu UNESCO tīklu ietvaros, īpaši UNESCO Asociēto skolu projektā, piemēram, starptautiskas UNESCO simulācijas spēles izveidē.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas dalība dažādās darba grupās un iniciatīvās

2014. gada laikā UNESCO LNK darbojusies šādās padomēs:

- Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomē;
- Dziesmu un deju svētku padomē;

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

- Konsultatīvajā padomē „Izglītība visiem”;
- Sadarbības padomē Grobiņas novada arheoloģiskā mantojuma saglabāšanai un attīstībai;
- XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku Mākslinieciskajā padomē.

Darba grupās:

- 5 ASEM ME (Āzijas-Eiropas izglītības ministru tikšanās) plānošanas darba grupā;
- Kultūras ministrijas Latvijas prezidentūras ES Padomē stratēģiskajā darba grupā;
- Eiropas gada Attīstībai darba grupā;
- Baltijas ceļa 25. gadadienas svinību organizēšanas darba grupā.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas līdzdalība Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē 2015. gadā sagatavošanā

2014. gadā par jautājumiem, kas saistīti ar gatavošanos Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības (ES) Padomē, UNESCO LNK regulāri sadarbojās ar Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariātu un atbildīgajām ministrijām. UNESCO LNK darbam Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sagatavošanai nominējusi divus ekspertus: Baibu Moļņiku un Eviju Maļkeviču, kuras piedalījās ES prezidentūras sagatavošanas saturiskajās mācībās. UNESCO LNK aktīvi ir iesaistījusies Latvijas prezidentūras ES Padomē laikā rīkoto pasākumu: Āzijas un Eiropas valstu izglītības ministru sanāksmes (ASEM ME) un UNESCO Pasaules preses brīvības dienas pasākumu organizēšanā. UNESCO LNK piedalās ASEMME programmas „Inovatīvās kompetences un uzņēmējdarbības prasmju attīstīšana” darba grupas sagatavošanā. Šī darba grupas izveidota 2013. gadā ar mērķi noskaidrot un izvērtēt, kā jaunās mācīšanās iespējas, analizējot pieredzi un labās prakses piemērus no sākumskolām un vidējās izglītības iestādēm, var uzlabot inovatīvo kompetenču un uzņēmējdarbības prasmes. Darba grupā piedalās Korejas Republika, Vjetnama, Malaizija, Bruneja, Singapūra, Filipīnas, Dānija, Norvēģija, Ungārija, Latvija, Čehija pārstāvji. 2014. gadā UNESCO LNK sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju sagatavoja darba grupas 5.sanākumi, kas notiks Rīgā 2015. gada no 18. līdz 21. janvārim.

Par līdzdalību UNESCO Pasaules preses brīvības dienas pasākumu organizēšanā un dalību starptautiskos pasākumos, kas saistīti ar ES prezidentūras sagatavošanu varat sīkāk iepazīties citās pārskata nodaļās.

2014. gadā UNESCO LNK darbinieki ar priekšlasījumiem, uzrunām, vai dalību diskusijā regulāri piedalījās dažādos pasākumos un iniciatīvās Latvijā:

- Projekta „Samsung Skola nākotnei” lekciju ciklā „Iedvesmo radīt” Rīgā;
- Diskusijā „Strūves ģeodēziskā loka nozīme mūsdienās” Rīgā;
- Semināru cikla „No baltu vienības līdz Baltijas ceļam” pirmajā nodarbībā „Senatne, sākotne” Rīgā;
- Draudzīgā aicinājuma pasākumā Valmieras Valsts ģimnāzijā;
- Grāmatas „Kuldīga. Arhitektūra un pilsētībūvniecība” atvēršanas svētkos Kuldīgā;
- Starptautiskās dzimtās valodas dienas konkursa „Valoda kultūrā” žūrijā Ādažu Brīvā Valdorfa skolā;
- BEST-Riga inženieru sacensībās EBEC Riga 2014 Rīgā;

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

- Starptautiskā izglītības konferencē „Iespēju Tilts izglītībai sākumskolā” Valmierā;
- E-prasmju nedēļas 2014 atklāšanas diskusijā Rīgā;
- Publiskajā diskusijā par iekļaujošo izglītību Latvijā tās problēmām un risinājumiem Rīgā;
- Seminārā novadu/pilsētu audzināšanas darba koordinatoriem Rīgā;
- Daugavpils Universitātes 56. starptautiskajā zinātniskajā konferencē;
- Dalība apaļā galda diskusijā „Veidojot nākotni – Latvijas konkurētspējas stratēģija izglītības un jaunatnes nodarbinātības politikas kontekstā” Rīgā;
- Izstādes „Jānis Cimze Vidzemē un Eiropā. Skolotājam un komponistam 200” atklāšanā Cēsīs;
- Kurzemes stāstnieku festivālā „Ziv Zup” Eiropas kultūras mantojuma dienu atklāšanas pasākumā Jelgavā un Kuldīgā;
- Radošās darbības nedēļas radi!2014 atklāšanas konferencē Rīgā;
- Vēsturisko zināšanu konferencē „10 gadi Eiropas Savienībā” Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikumā;
- „Samsung Skola nākotnei” skolotāju digitālo prasmju attīstīšanas mācību programmas skolu projektu vērtēšana Rīgā;
- Konferencē „Baltijas intelīģences šūpulim – Baltijas skolotāju semināram 135” Kuldīgā;
- Diskusijā par dizaina domāšanu un darīšanu kvalitatīvas skolas vides veidošanai izglītības konferencē „Nākotnes skola sākas šodien” Rīgā;
- Kuldīgas pilsētas spēlē;
- Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītajā pasākumā „Karuselis. Jautrais karnevāls” Rīgā;
- Vizuālo dabu konkursa „Jāņa Cimzes Dziesmu rota” laureātu apbalvošanā Valkā;
- Konkursa „Kultūru dažādība” laureātu apbalvošanā Rīgā;
- BEST Eiropas inženieru sacensību oficiālā atklāšanas ceremonijā Rīgā;
- Eiropas Savienības grantu programmas „Radošā Eiropa” seminārā Rīgā;
- ICOMOS izvērtēšanas misijā Grobiņas arheoloģiskajā ansamblī;
- Eiropas kultūras mantojuma dienu atklāšanas pasākumā Jelgavā;
- Zemgales stāstnieku festivāls „Gāž podus Rundālē” Pilsrundālē;
- Vēstures metodisko apvienību vadītāju un izglītības koordinatoru seminārā Rīgā;
- BEST – Rīga organizētajā „apaļā galda” diskusijā par inženierzinātnēm Rīgā;
- Seminārā profesionālās izglītības iestādēs strādājošiem Latvijas un pasaules vēstures skolotājiem Rīgā;
- Konferencē „Vienotais mantojums, tā stabilās un mainīgās izpausmes Kuldīgā”;
- J.Cimzes 200.gadadienas noslēguma pasākumā Rīgā;
- Talsu Valsts ģimnāzijas 95. gadadienai veltītajos pasākumos;
- Konkursa „Ēd ar baudu, domā par dabu!” žūrijā un apbalvošanas ceremonijā Jelgavā;

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

- Starptautiskās bērnu un jauniešu mākslas izstādes „Trejdegsnis 2014” noslēgumā un apbalvošanā Rīgā;
- Seminārā „Siguldas vide un impulss aizrautīgai pilsētai” Siguldā;
- Konferences „Uzņēmējdarbības un uzņēmējspējas attīstība: izaicinājumi, pretrunas un perspektīvas” paneldiskusijā Rīgā;
- Baltijas valstu tikšanās par Baltijas dziesmu un deju svētku tradīciju Rīgā;
- R. Blaumaņa literārās prēmijas pasniegšanas ceremonijā Ērgļos;
- Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas gadskārtējā konferencē Rīgā;
- 2. Baltijas konferencē par izglītību ilgtspējīgai attīstībai Jūrmalā.

Ziņojumi par UNESCO programmu īstenošanu

2014. gadā tika sagatavoti un iesniegti vairāki ziņojumi par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā. UNESCO LNK koordinēja šo ziņojumu izstrādi un nosūtīšanu UNESCO, sadarbībā ar atbildīgajām nozaru institūcijām.

Valsts ziņojums par ANO Ekonomikas un sociālās padomes stratēģijas izglītībai ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu

2014. gadā aktīvi norisinājās ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” izvērtēšanas process un, atsaucoties ANO Ekonomikas un sociālās padomes aicinājumam izvērtēt stratēģijas izglītībai ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu Latvijā, tika sagatavots un iesniegts valsts ziņojums. Saskaņā ar 2006. gada 17. oktobrī noslēgto sadarbības protokolu starp Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, Latvijas Republikas Vides ministriju un UNESCO LNK, kas paredz, ka katra institūcija savas kompetences ietvaros sekmēs ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanu Latvijā, ziņojuma sagatavošanā piedalījās pārstāvji no šīm institūcijām. Ziņojumā tika analizēta ilgtspējīgas attīstības principu integrēšana politikas dokumentos, izglītības saturā un praksē dažādos izglītības līmeņos. Ziņojumā īpaši pētīta formālās un neformālās izglītības sasaiste ar kopienu, nevalstiskajām organizācijām un citiem partneriem, akcentējot sadarbības nozīmi ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā.

Valsts pārskats par globālās kustības „Izglītība visiem” mērķu īstenošanu Latvijā

Tuvojoties 2015. gadam, kas tika noteikts par noslēguma gadu jeb atskaites punktu „Izglītība visiem” mērķu izpildei, UNESCO dalībvalstis, tostarp Latvija, tika aicinātas sagatavot valsts ziņojumu par progresu sešu mērķu īstenošanā. Valsts ziņojuma saturā tika ietverts: šī brīža situācijas raksturojums „Izglītība visiem” mērķu izpildē un progress kopš 2000. gada; informācija par valsts stratēģijām, pamatdokumentiem, plāniem un mērķiem izglītībā; informācija par īstenoto sadarbību „Izglītība visiem” mērķu izpildē, koordināciju un sabiedrības iesaisti; progressa ziņojums un analīze par katru no sešiem „Izglītība visiem” mērķiem, iekļaujot statistikas datu analīzi, zinātniskus pētījumus u.c. informāciju; redzējums izglītībai pēc 2015. gada.

Pārskats par UNESCO Asociēto skolu projekta darbību Latvijā 2013./2014. mācību gadā

2014. gada nogalē UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sagatavoja ziņojumu par UNESCO Asociēto skolu projekta darbību Latvijā 2013./2014. mācību gadā. Šajā pārskatā tika akcentēti tādi pasākumi kā Starptautiskās dzimtās valodas dienas konkurss „Darini ābeci”, Starptautiskajam ūdens sadarbības gadam veltītās aktivitātes Zinātnieku naktī, kā arī trīs nacionāla mēroga UNESCO Asociēto skolu

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

projekta direktoru un skolu koordinatoru semināri. Īpaši atzīmēti starptautiski projekti un pieredzes apmaiņas braucieni sadarbībā ar partneriem Igaunijā un Somijā.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas patronāža

Saskaņā ar *Nolikumu par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību* 2014. gadā patronāža tika piešķirta 4 projektiem.

UNESCO LNK patronāža tika piešķirta Rīgas Tehniskās universitātes biedrības BEST-Rīga rīkotajām RTU BEST Inženieru sacensībām. UNESCO LNK patronāža Inženieru sacensībām nacionālā līmenī tika piešķirta jau otro reizi. Sacensības sniedza iespēju tehnisko zinātņu studentu prasmes un teorētiskās zināšanas pielietot praksē un arī veicināja viņu konkurētspēju darba tirgū. Sacensību uzdevumi tika izstrādāti sadarbībā ar vadošajiem tehnisko jomu nozares uzņēmumiem Latvijā, un tie veicināja sadarbību starp studentiem un uzņēmumiem kā potenciālajiem darba devējiem.

2014. gadā UNESCO LNK patronāža tika piešķirta vēl vienam biedrības BEST-Rīga rīkotajam pasākumam - Eiropas BEST Inženieru sacensību finālam, kas notika Rīgā (2014. gada 1.-9. augustā). Pasākums Latvijā pulcēja starptautisku uzņēmumu un organizāciju pārstāvjus un 120 labākos inženierzinātņu studentus no visas Eiropas, kas jau bija uzvarējuši iepriekšējās EBEC sacensību kārtās savās universitātēs un valsts vai reģionu līmenī.

Jau trešo reizi UNESCO LNK patronāža uz vienu gadu tika piešķirta starptautiskajam bērnu un jauniešu projektam „Trejdegsnis” („TripleSun”), ko organizē mākslas studija „Raibulis” – Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskolas interešu izglītības kolektīvs. Projekta „Trejdegsnis” mērķis ir sekmēt radošas, atbildīgas, sevi un citus cenošas, harmoniskas personības veidošanos, iepazīstot kultūras un dabas bagātības un sadarbojoties ar dažādu tautību un nozaru pedagogiem un skolēniem. Pagājušā gada konkursa tēma „Manas zemes dārgumi” uzrunāja dalībniekus no 9 valstīm: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Bulgārijas, Indijas, Polijas, Rumānijas, Slovākijas un Slovēnijas. Tika iesniegti ap 700 darbu, no kuriem 377 bija no 15 ārvalstu izglītības iestādēm, bet pārējie no 27 Latvijas mākslas un interešu izglītības kolektīviem.

2014. gada patronāža tika piešķirta arī Jūrmalas Mākslas skolas organizētajam XIV Starptautiskam vizuālās mākslas konkursam „Es dzīvoju pie jūras” (apakštēma „Atpūta pie jūras”). Konkursa mērķis ir veicināt interesi par ekoloģiju, jūras daudzveidību un bagātību, interesi un mīlestību par dzimto vietu, akcentēt tās vienreizīgumu, nacionālo kultūru daudzveidīgumu un skaistumu, censties izteikt to vizuālajā mākslā.

Visos patronāžas projektos un pasākumos tika izmantots logo „Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju”.

2014. gadā sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrību tika sagatavots un iesniegts starptautiskās UNESCO patronāžas pieteikums grāmatai „Latvijas Nacionālā bibliotēka, arhitekts Gunārs Birkerts” („National Library of Latvia, by architect Gunnar Birkerts”).

Latvija UNESCO starpvaldību un starptautiskajās institūcijās

UNESCO Starpvaldību komiteja nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai

UNESCO Starpvaldību komiteja Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai ir Konvencijas par Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (Konvencija) dalībvalstu Ģenerālās asamblejas ievēlētā lēmēj institūcija. Tās galvenie uzdevumi ir veicināt Konvencijas mērķu īstenošanu dalībvalstīs un sniegt ar to saistītas rekomendācijas, lemt par dažādu nemateriālā kultūras mantojuma vērtību iekļaušanu Konvencijas veidotajos reģistros, apkopot labās prakses piemērus šo vērtību saglabāšanai, lemt par starptautiskās palīdzības piešķiršanu dalībvalstīm, kā arī ziņot Ģenerālajai asamblejai par Konvencijas īstenošanas rezultātiem. Šobrīd Konvencijai ir pievienojušās 158 valstis, arī Latvija. Turklāt Latvija kopā ar 23 citiem Konvencijas dalībvalstu pārstāvjiem ievēlēja Starpvaldību komitejā Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai līdz 2016. gadam.

UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu dalībvalstu Ģenerālās asamblejas 5. sesija (2014. gada 1.–5. jūnijs)

No 2014. gada 1. līdz 5. jūlijam UNESCO galvenajā mītnē, Parīzē, Francijā noritēja UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (Konvencija) dalībvalstu Ģenerālās Asamblejas 5. sesija. Konvencijas Ģenerālās Asamblejas (Asambleja) 5. sesijā Latvijas delegācija piedalījās šādā sastāvā: Latvijas Kultūras akadēmijas docente, pētniece Anita Vaivade, UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja Ieva Švarca un Latvijas pastāvīgā pārstāvja UNESCO vietniece, Latvijas vēstniecības Francijā otrā sekretāre Una Ķepīte.

Laika posmā no 2012. līdz 2016. gadam Latvija ir arī ievēlēja darbam starpvaldību komitejā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai (Komiteja). Asamblejas 5. sesijas darba kārtībā bija vairāki jautājumi, kas turpināja Komitejas 8. sesijā (2013. gada 2.–8. decembris, Baku, Azerbaidžāna) noritējušās debates. Līdzās dalībvalstu vispārējām debatēm par Konvencijas Sekretariāta un Komitejas darbību aizvadītajā divgadē un citiem jautājumiem, Latvijai īpaši svarīgi bija nodrošināt lēmumu pēctecību Komitejas darbā un aizstāvēt līdz šim pausto valsts nostāju par nevalstisko organizāciju (NVO) iesaisti Konvencijas īstenošanā.

Asamblejas 5. sesijā notika Komitejas sastāva atjaunošana, ievēlot 12 jaunus locekļus (Komitejā pastāvīgi darbojas 24 valstis). Komitejā tika ievēlētas: Turcija, Bulgārija, Ungārija, Sentlūsija, Afganistāna, Indija, Mongolija, Korejas Republika, Kongo, Kotdivuāra, Etiopija, Alžīrija. Līdzās jaunievēlētajām valstīm Komitejā darbu līdz 2016. gadam turpinās: Latvija, Beļģija, Grieķija, Peru, Brazīlija, Urugvaja, Kirgizstāna, Namībija, Nigērija, Ēģipte, Tunisija un Uganda.

Konvencijas Sekretariāts iepazīstināja dalībvalstis ar ziņojumu par pēdējā divgadē paveikto darbu, īpašu uzmanību pievēršot aktivitātēm, kas īstēnotas nemateriālā kultūras mantojuma ekspertu kapacitātes celšanai, lai tie varētu – rast labākos risinājumus Konvencijas ietvara pielāgošanā nacionālajai likumdošanai, spētu sagatavot augstvērtīgus nominācijas failus Konvencijas reģistriem, sagatavot adekvātus starptautiskās palīdzības pieteikumus, kā arī spētu risināt citus jautājumus, kas saistīti ar nemateriālā kultūras mantojuma sekmīgas pārvaldības īstenošanu un kopienu izglītošanu dalībvalstīs. Latvija aktualizēja pieaugošo nozīmi nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) likumdošanas jautājumu jomā, lūdzot izsvērt iespējas plašākas salīdzinošās analīzes veikšanai par nacionāli īstēnoto likumdošanas praksi, kas Latvijai ir īpaši būtiski, izstrādājot NKM likumu. Jautājumā par NVO iesaisti Konvencijas īstenošanā Latvija aizstāvēja pozīciju, kuru līdz šim bija īstēnojusi, norādot, ka NVO akreditācijas procesā jānodrošina tādi apstākļi, lai NVO loma būtu lielāka nekā tikai Komitejas konsultēšana par iesniegtajām nominācijām Konvencijas reģistriem. Vienlaikus Latvija arī norādīja, ka ir nepieciešams rūpīgāk izvērtēt NVO akreditēšanu, nepieejot tai formāli. Asamblejas

5. sesijas darba kārtībā tika izskatīts arī jautājums par jauna Komitejas apakšorgāna izveidi, kas būtu atbildīgs par Konvencijas reģistriem iesniegto nomināciju priekšizvērtēšanu un lēmumprojektu sagatavošanu.

UNESCO Starpvaldību komitejas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai 9.sesija (2014. gada 24. - 28. novembris)

No 2014. gada 24. līdz 28. novembrim UNESCO galvenajā mītnē, Parīzē, Francijā noritēja UNESCO Starpvaldību komitejas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai (Komiteja) 9.sesija. Komiteja ir nozīmīgākais UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (Konvencija) izpildorgāns. Komiteju veido 24 vēlētas Konvencijas dalībvalstis, Latvija ir Komitejas dalībvalsts no 2012. gada līdz 2016. gadam. Komitejas 9. sesijā Latvijas delegācija piedalījās šādā sastāvā: Latvijas Kultūras akadēmijas docente, pētniece Anita Vaivade, UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja Ieva Švarca, Latvijas Nacionālā kultūras centra folkloras eksperte Gita Lancere un Latvijas pastāvīgā pārstāvja UNESCO vietniece, Latvijas vēstniecības Francijā otrā sekretāre Una Ķepīte.

Latvija Komitejas 9. sesijā pildīja papildus pienākumus kā attiecīgās sesijas vice-prezidējošā valsts, tiekoties Komitejas 9.sesijas biroja plānošanas sanāksmēs. Turklāt Latvijas pārstāve Anita Vaivade tika iecelta par Komitejas 9.sesijas galveno ziņotāju, kas nozīmēja detalizētu sekošanu līdz Komitejas debatēs paustajiem viedokļiem un lēmumu saskaņošanu katras dienas beigās, kā arī pēc 9.sesijas beigām pārliecinoties par attiecīgo dokumentu redakcionālo korektumu. Novērtējot Latvijas delegācijas konsekvēnto atbalstu nevalstisko organizāciju (NVO) lomas stiprināšanai Konvencijas īstenošanā, Anita Vaivade tika aicināta teikt uzrunu arī NVO foruma simpozijā, daloties pieredzē par līdzšinējo Komitejas un NVO foruma sadarbību un šīs sadarbības potenciālu nākotnē.

Komitejas 9. sesijā tika izskatīt 27 dalībvalstu ziņojumi par Konvencijas īstenošanu un 8 ziņojumi par nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) elementiem, kas iekļauti UNESCO sarakstā, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana. Šo ziņojumu skaitā bija arī izvērtējums par Latvijas padarīto darbu suitu kultūrtelpas saglabāšanā. Latvija apliecināja savu gatavību arī turpmāk pielikt visas pūles, lai nodrošinātu ilgtspējīgu suitu kultūrtelpas saglabāšanu, veidojot stabilāku sadarbību dažādu iesaistīto nozaru institūciju starpā.

Izvērtējot Konvencijas reģistriem iesniegtās nominācijas, Komiteja lēma no 46 iesniegtajām nominācijām UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā iekļaut 34 nominācijas, no 8 iesniegtajām nominācijām UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma, kam nepieciešama neatliekama saglabāšana, sarakstā iekļaut 3 nominācijas, no 4 iesniegtajiem priekšlikumiem UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma labo prakšu sarakstā iekļaut tikai 1 no pieteikumiem. Komiteja apstiprināja arī 2 pieteikumus starptautiskās finansiālas palīdzības nodrošināšanai.

Latvija aktīvi iesaistījās debatēs par Konvencijas sadarbības mehānismu īstenošanu, lūdzot Sekretariātu turpmākajos ziņojumos par darbību iekļaut informāciju par to, kā notiek sadarbība ar UNESCO katedrām, kā darbojas ar NKM jautājumiem, kā arī, aicinot Komiteju, veidot ciešāku sadarbību ar NVO Forumu un nodrošināt pārskatāmu un taisnīgu mehānismu, kādā tiek iesniegtas un izvērtētas NVO kandidatūras jaunajam izvērtēšanas orgānam.

Komitejas darba kārtībā tika izskatīts arī dokuments par NKM saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību, kas nākotnē varētu kļūt par daļu no Konvencijas īstenošanas vadlīnijām, tātad ar būtiskām tālejošām sekām. Lai gan šis jautājums neizpelnījās plašu dalībvalstu diskusiju, Latvija izcēla dokumenta sadaļu par intelektuālā īpašuma jautājumiem, kas attiecībā uz NKM praksēm dažādos pasaules reģionos, paredz atšķirīgu pieeju, ko dažos gadījumos varētu interpretēt kā tautas NKM tradīciju birokratizēšanu, tādējādi ierobežojot šī mantojuma pieejamību.

UNESCO Starptautiskā izglītība biroja (IBE) padomes 63.sesija (2014. gada 5.–7. februāris)

Latvija UNESCO Ģenerālās konferences laikā (2013. gada novembrī) tika ievēlēta UNESCO IBE padomē, ko rotācijas kārtībā pašlaik veido 20 valstis. 2014. gada 5.-7. februārī Ženēvā notika IBE padomes 63.sesija, kurā Latviju saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas deleģējumu un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas lēmumu pārstāvēja Dr.paed. Liesma Ose un UNESCO LNK izglītības programmas konsultants Rolands Ozols.

Latvijas delegācijas galvenie uzdevumi bija pārstāvēt Latviju IBE Padomes sesijā; aktualizēt starpreģionālā politikas dialoga nepieciešamību par izglītības jautājumiem un apzināt Latvijas iespējas turpmākajai sadarbībai IBE ietvaros. Starp vizītes laikā panāktajiem rezultātiem jāuzsver, ka Latvija tika ievēlēta par Starptautiskā izglītības biroja viceprezidentu no 2.vēlēšanu grupas uz laiku līdz 2016. gadam, kas nozīmē regulāru darbu Starptautiskā izglītības biroja padomes Rīcības komitejā.

UNESCO Starptautiskā izglītība biroja (IBE) padomes Rīcības komitejas sanāksme

2014. gada 10. septembrī norisinājās Starptautiskā izglītības biroja Padomes Rīcības komitejas sanāksme, kurā piedalījās Padomes prezidents Dr. Prof. Godsvils Obioma (Nigērija) un pieci viceprezidenti (Brazīlija, Bahreina, Latvija, Malaizija, Šveice), kā arī UNESCO ģenerāldirektors vietnieka izglītības jautājumos Dr. K. Tanga pārstāvis S. Ostvaits. Latviju sanāksmē pārstāvēja prof. Liesma Ose.

Rīcības komitejas darbā piedalījās un referēja IBE direktore M. Marope. Sanāksmē tika apstiprināts IBE 2013. gada finanšu pārskats, klātesošie tika iepazīstināti ar IBE direktores pārskatu par IBE paveikto laika posmā no 2014. gada janvāra līdz jūnijam, kā arī tika sniegta informācija par UNESCO iekšējā audita pieprasīto un IBE sagatavoto pārvaldības pašnovērtējumu. Rīcības komitejas darba laikā Latvijas delegācija veica iestrādes divpusēju attiecību veidošanā izglītības satura politikas labās prakses nodošanas jomā ar Brazīliju, Bahreinu un Šveici. Delegācija tikās ar IBE direktori M. Maropi, augstu novērtējot un atbalstot direktores vīziju IBE attīstībai, un piedāvāja Latvijas izglītības zinātnieku resursus krājuma "Prospects" veidošanā un prakses kopienas darbā.

UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību dalībvalstu 1.ārkārtas Ģenerālā asambleja (2014. gada 13. - 14. novembris)

No 2014. gada 13. līdz 14. novembrim UNESCO galvenajā mītnē, Parīzē, Francijā noritēja UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (Konvencija) dalībvalstu 1.ārkārtas Ģenerālā Asambleja (Asambleja). Asamblejas 1. ārkārtas sesija tika sasaukta, pamatojoties uz Asamblejas 19. sesijas lēmumu par Pasaules mantojuma komitejas (PMK) vēlēšanu procedūras maiņu. Asamblejas 1. ārkārtas sesijā Latvijas delegācija piedalījās šādā sastāvā: Latvijas vēstniece Francijā un Latvijas pastāvīgā pārstāve UNESCO Sanita Pavļuta – Deslandes, UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja Ieva Švarca un Latvijas pastāvīgā pārstāvja UNESCO vietniece, Latvijas vēstniecības Francijā otrā sekretāre Una Ķepīte.

Asamblejai izvērtēšanai tik nodoti 3 modeļi jaunajai PMK vēlēšanu sistēmai. Tā sauktais „Igauņu modelis” paredz pa 2 rezervētām vietām katrai UNESCO reģionālajai grupai (Grupa). Latīņamerikas un Karību valstu piedāvātais „GRULAC modelis” paredz matemātiski sadalīt 21 PMK pieejamo vietu atbilstoši Konvencijas dalībvalstu pārstāvniecībai Grupās, attiecīgi piešķirot pa 3 vietām Grupai I (Ziemeļamerikas un Rietumeiropas valstis), Grupai II (Austrumeiropas valstis), Grupai III (Latīņamerikas un Karību valstis) un Grupai Vb (Arābu valstis), bet pa 4 vietām Grupai IV (Āzijas un Klusā okeāna valstis) un Grupai Va (Āfrikas valstis), kā arī piedāvāt vienu brīvā konkurencē pieejamu vietu. Savukārt Norvēģijas izstrādātais modelis paredz, ka 1 vieta tiek rezervēta valstij, kas nekad nav bijusi PMK locekle, Grupa I, Grupa II, Grupa III un Grupa Vb saņem 2 rezervētas vietas, Grupa IV saņem 3 rezervētas vietas, un Grupa Va saņem 4 rezervētas vietas. Turklāt viena papildus vieta tiek pastāvīgi rotēta starp Grupu III un Grupu IV, bet nerezervētās vietas tiek nodotas atklātā konkursā.

Nemot vērā, ka valstu starpā valdīja zināmas pretrunas par PMK vēlēšanu kārtības maiņu, konsenss par labu vienam modelim netika panākts. Attiecīgi dažas valstis atbalstīja veco sistēmu, citas atbalstīja pārmaiņas vēlēšanu kārtībā, bet iestājās par atšķirīgiem modeļiem. Notiekot plašām dalībvalstu debatēm, liela daļa no valstīm sliecās atbalstīt Norvēģijas piedāvāto modeli, bet, tā kā joprojām bija valstis, kas stingri iestājas pret to, notika balsošana. Balsošanas rezultātā tika pieņemts Norvēģijas modelis, bet tam tika piemēroti papildus mēri, lai vēlēšanās nodrošinātu pēc iespējas vienlīdzīgākus apstākļus valstīm, kas nekad nav bijušas PMK locekles, attiecīgi pagarinot obligāto minimālo termiņu, pēc kura valstis, kas jau ir bijušas pārstāvētas PMK, drīkst atkārtoti pieteikt savu kandidatūru. Turklāt konkursam uz brīvajām vietām PMK tika ieviestas vairākas balsošanas kārtas, lai nodrošinātu to valstu iekļūšanu PMK, kam ir spēcīgs dalībvalstu atbalsts. Lai gan Latvijai visizdevīgākais nebija pieņemtais Norvēģijas modelis, konsensa vārdā Latvijas delegācija balsoja par šī modeļa pieņemšanu, lai izvairītos no situācijas, ka *status quo* apstākļos nepieciešams atgriezties pie vecās vēlēšanu sistēmas, kas ir Latvijai visizdevīgākais variants, kandidējot 2015. gada PMK vēlēšanās. Tomēr Latvija balsojumos atbalstīja papildus mēru apstiprināšanu, kas vēlēšanās nodrošina pēc iespējas vienlīdzīgākus apstākļus valstīm, kas nekad nav bijušas PMK locekles.

Dalība citās starptautiskās UNESCO sanāksmēs un darba grupās 2014. gadā:

- Starptautiskā projekta „Ceļā uz Skandināvijas un Baltijas valstu reģionu kā pilotreģionu Pasaules mantojumam un ilgtspējīgam tūrismam” Baltijas valstu sanāksmē (2014. gada 14. marts), Viļņā (Lietuva);
- Starptautiskā projekta „Ceļā uz Skandināvijas un Baltijas valstu reģiona pilotreģionu Pasaules mantojumam un ilgtspējīgam tūrismam” Skandināvijas un Baltijas valstu sanāksmē (2014. gada 20.-21. marts) Stokholmā (Zviedrija);
- UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu dalībvalstu Ģenerālās asamblejas 5.sesijā (2014. gada 1.–5. jūnijs) Parīzē (Francija);
- 1.starpreģionālā UNESCO nacionālo komisiju sanāksmē (2014. gada 22.-24. jūlijs) Astanā (Kazahstāna);
- Starptautiskā konferencē „Jaunie pedagoģijas un kvalitatīvas izglītības izaicinājumi: atvērtie tiešsaistes kursi, mākoņu datu apstrādes un mobilās tehnoloģijas” (2014. gada 13.-15. oktobris) Maskavā (Krievijas Federācija);
- UNESCO Pasaules konferencē „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” (2014. gada 9.-12. novembris) Aiči-Nagojā (Japāna);
- UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību dalībvalstu 1.ārkārtas Ģenerālajā asamblejā (2014. gada 13. - 14. novembris) Parīzē (Francija);
- UNESCO Starpvaldību komitejas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas 9.sesijā (2014. gada 24. - 28. novembris) Parīzē (Francija);
- Eiropas līmeņa sanāksmē UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību dalībvalstīm par otrā cikla periodisko ziņojumu rezultātiem (2014. gada 1.–3. decembris) Helsinkos (Somija).

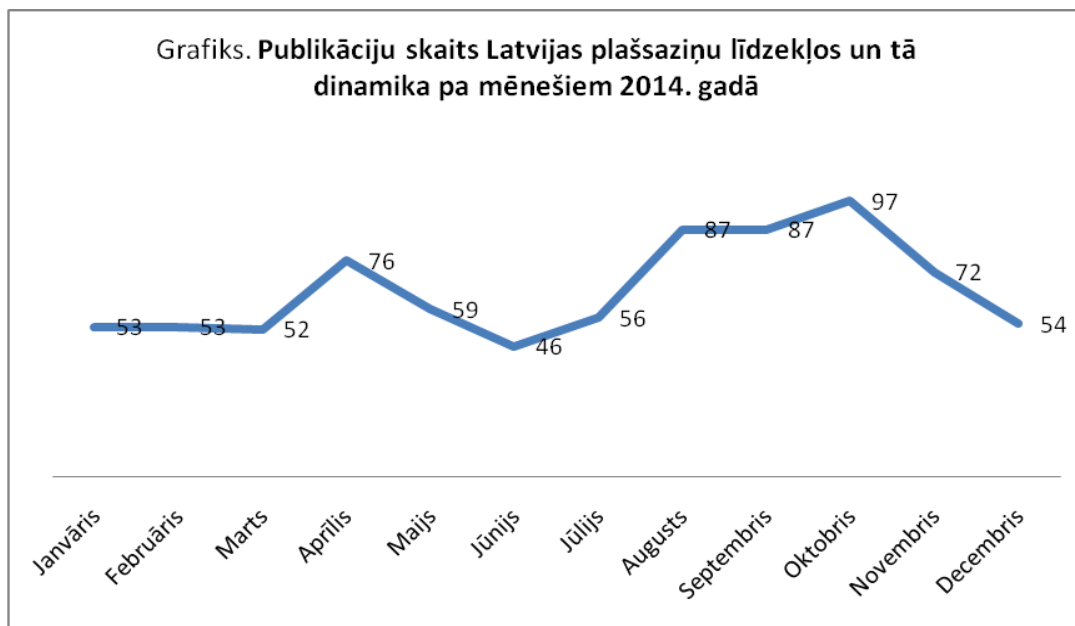
UNESCO un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana

Lai informētu sabiedrību Latvijā un pasaulē par UNESCO un UNESCO LNK darbību un popularizētu tās principus, vērtības un idejas, UNESCO LNK komunikācijā ar sabiedrību ir darbojusies šādos virzienos:

1. darbs ar plašsaziņas līdzekļiem;
2. UNESCO LNK un tās tīklu mājas lapas internetā;
3. aktivitātes sociālajos komunikācijas tīklos un informācijas apmaiņas resursos internetā – *Facebook.com*, *Draugiem.lv* un *Twitter.com*;
4. informatīvi materiāli, izdevumi un publikācijas.

UNESCO LNK komunikācija ar sabiedrību: darbs ar plašsaziņas līdzekļiem

Lai nodrošinātu regulāru sabiedrības informēšanu par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un pasaulē un dažādām ar UNESCO darbību saistītām aktualitātēm, kā informācijas kanālu izmantojot plašsaziņas līdzekļus, 2014. gadā kopumā tika sagatavotas un izplatītas 85 preses relīzes plašsaziņas līdzekļiem. Kopumā plašsaziņas līdzekļos 2014. gadā konstatētas 790 publikācijas drukātajos un/vai interneta medijos un/vai pārraides elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, kur ziņots par UNESCO, UNESCO LNK aktivitātēm vai aktualitātēm vai pieminēts UNESCO vārds, un tas ir vidēji 15 publikācijas nedēļā.

Plaša publicitāte nacionālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos galvenokārt bijusi par šādiem tematiem un/vai notikumiem 2014. gadā:

1. *Baltijas ceļa 25. gadadiena un tai veltītie pasākumi, t.sk. UNESCO LNK projekts „Baltijas ceļš”, kas tika atklāts aprīlī un kura aktīvākais posms bija UNESCO nedēļas laikā oktobrī, ko arī izteikti atspoguļo publikāciju skaita līkne;*
2. *UNESCO nedēļa 2014;*
3. *Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas atklāšana, Dainu skapja pārcelšana uz to;*

4. *Pasaules mantojums un Latvijas pieteikumi starptautiskajam sarakstam, kā arī Kuršu kāpu ugunsgrēks;*
5. *Īpaši reģionālajos medijos – projekts „Stāstu bibliotēkas”;*
6. *Dažādi konkursi, piem., „Darini kalendāru” („Darini ābeci”);*
7. *2015. gada pasludināšana par Raiņa un Aspazijas gadu.*

Papildus publikācijām plašsaziņas līdzekļos par UNESCO un UNESCO LNK darbību, aktivitātēm un aktualitātēm informācija 2014. gadā plaši bija pieejama arī citos resursos publiskajā telpā, kas nav pieskaitāmi klasiskiem plašsaziņas līdzekļiem, bet tajā pašā laikā ir vērā ņemams informācijas kanāls, respektīvi, dažādu organizāciju, institūciju, pašvaldību un privātajos interneta resursos.

UNESCO LNK komunikācija ar sabiedrību: mājas lapa internetā

2014. gadā turpinājās UNESCO LNK mājas lapas www.unesco.lv uzturēšana. Sadaļā „Jaunami” regulāri (kopā 128 reizes) ievietota informācija par UNESCO un UNESCO LNK, kā arī LNK partneru aktivitātēm izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikāciju u.c. jomās gan nacionālā, gan pasaules līmenī un citās UNESCO dalībvalstīs.

UNESCO LNK mājas lapa 2014. gada 12 mēnešos tika skatīta 34 236 reizes, kas ir par 18% vairāk nekā šajā pašā periodā pērn. Trešdaļa lapas apmeklētāju to apmeklēja atkārtoti, bet jauno apmeklētāju skaits, salīdzinājumā ar 2013. gadu, audzis par 6%.

Liela daļa UNESCO LNK mājas lapas apmeklētāju tika novirzīti uz patstāvīgām mājas lapām, kuras izveidotas, lai darbotos atsevišķu UNESCO LNK projektu ietvaros – UNESCO LNK iniciatīvai „Stāstu bibliotēkas” (stastubibliotekas.com), programmai “Pasaules atmiņa” (atmina.unesco.lv) un UNESCO Asociēto skolu projektam (skolas.unesco.lv). atmina.unesco.lv 2014. gada 12 mēnešos tika skatīta 4 999 reizes, savukārt skolas.unesco.lv 2014. gada 12 mēnešos tika skatīta 3 442 reizes.

UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” mājas lapas unikālo skatījumu skaits 2013. gada nogalē bija 10843, savukārt 2014. gadā unikālo skatījumu skaits bija 13070. Apmeklējumu skaita pieaugums skaidrojams ar UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieku aktīvu iesaisti UNESCO LNK projektā „Baltijas ceļa stāsti”.

Aktivitātes sociālajos komunikācijas tīklos un informācijas apmaiņas resursos internetā

2014. gadā tika turpināta komunikācija sociālajos tīklos – www.twitter.com, www.draugiem.lv un www.facebook.com, kuros regulāri publicētas UNESCO LNK ziņas par aktivitātēm Latvijā un ziņas par norisēm UNESCO un citās dalībvalstīs, pārpublicēti UNESCO un UNESCO LNK partneru ziņojumi, izveidotas galerijas, atsauces uz mediju publikācijām, kas veltītas kādai UNESCO vai UNESCO LNK aktivitātēm.

2014. gadā UNESCO LNK oficiālajai lapai sociālajā portālā www.draugiem.lv bija 117 sekotāju. Tajā ievietoti 375 ieraksti, t.sk. 53 foto, un tai ir bijuši 17 176 skatījumi. Draugiem.lv lapas pieaugums attiecībā pret iepriekšējo gadu bija 40,51%.

Sociālajā portālā www.facebook.com UNESCO LNK lapā ir veiktas 239 “Patīk” atzīmes no sociālo tīklu lietotājiem pie UNESCO LNK publicētajiem ierakstiem (t.sk. fotogalerijām). Savukārt sociālajā saziņas tīklā www.twitter.com UNESCO LNK profilam seko 550 lietotāji, kas ir par 194 vairāk nekā 2013. gadā.

UNESCO nedēļa Latvijā 2014

No 2014. gada 13.–19. oktobrim UNESCO LNK jau ceturto gadu rīkoja UNESCO nedēļu Latvijā, kas tika veltīta stāstiem par mantojumu. UNESCO LNK īstenotā projekta „Baltijas ceļa stāsti” (skatīt aprakstu zemāk) laikā pasākumi un apkopotie stāsti bija viennozīmīgi apliecinājuši, ka mantojums kļūst pieejams un izprotams, ja to iedzīvina pats cilvēks – caur savām atmiņām, dzīvesstāstiem, leģendām un nostāstiem. Tāpēc UNESCO nedēļā ikviens bija aicināts iepazīt un iedzīvināt kultūras mantojumu, kas iekļauts kādā no UNESCO starptautiskajiem vai nacionālajiem sarakstiem caur personisko pieredzi vai kāda cita tuva cilvēka atmiņām, stāstiem vai leģendām.

UNESCO nedēļā īpaši izglītības iestādes, bibliotēkas un atmiņas institūcijas bija aicinātas iesaistīties UNESCO LNK projektā „Baltijas ceļa stāsti” un dokumentēt atmiņas par Baltijas ceļa norisi pirms 25 gadiem, publicējot tās interneta vietnē www.thebalticway.eu, kā arī rīkot tematiskus pasākumus, tostarp Baltijas ceļa stundas skolēniem un studentiem.

Kopumā aptuveni 80 pasākumi vairāk nekā 40 vietās visā Latvijā tika veltīti nacionālajam kultūras mantojumam. Lielākā daļa pasākumu bija veltīti Baltijas ceļa 25. gadadienai un projektam „Baltijas ceļa stāsti”. UNESCO nedēļā vairākās skolās skolēni iepazinās ar nacionālo kultūras mantojumu, kas iekļauts kādā no UNESCO mantojuma sarakstiem, izmantojot UNESCO LNK interaktīvo spēli “UNESCO Latvijas mantojuma skapis” un digitālo karti „UNESCO Latvijas dārgumi”. Tāpat ikviens sociālo tīklu lietotājs bija aicināts apmeklēt kādu no 14 UNESCO mantojuma vietām Latvijā vai ar šo mantojumu saistītas institūcijas un pastāstīt par to sociālajos tīklos, lietojot mirklabirku #unesconedela.

UNESCO nedēļā tika atzīmēta arī 5. gadadiena kopš Suitu kultūrtelpas iekļaušanas UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā. Etniskās kultūras centrs „Suiti” 17. oktobrī Alsungas kultūras namā rīkoja pasākumu, kurā piedalījās UNESCO LNK pārstāvji.

UNESCO nedēļa tiek atzīmēta kopš 2011. gada, kad apritēja 20 gadi kopš Latvija pievienojās UNESCO. Aizvadītajos gados vairākos desmitos dažādu vietu visā Latvijā – bibliotēkās, skolās, pašvaldībās, kultūras centros u.c. – UNESCO nedēļas ietvaros notikuši pasākumi, kas veltīti nacionālo vērtību, lokālā mantojuma un aizvien dzīvo tradīciju izcelšanai, kā arī dažādām UNESCO programmām un aktuālām tēmām, lai izzinātu un iepazītu organizācijas darbību Latvijā.

UNESCO LNK informatīvie materiāli

Interaktīvā karte „UNESCO Latvijas dārgumi”

Uzsverot to, ka zināšanas par vietējo un visas valsts daudzveidīgo, bagāto un seno mantojumu stiprina piederības sajūtu, kas īpaši jaunajai paaudzei var sniegt nenovērtējamu resursu iedvesmai, inovācijām un attīstībai, UNESCO LNK izveidoja interaktīvu karti „UNESCO Latvijas dārgumi”. Tajā ikviens var iepazīties ar jomām, kas saistītas ar UNESCO programmu īstenošanu Latvijas pilsētās un novados. Interaktīvajā kartē var izzināt un iepazīt Latvijas vērtības, kas iekļautas kādā no UNESCO vērtību starptautiskajiem vai nacionālajiem sarakstiem, kā arī UNESCO LNK sadarbības partneru tīklus un to dalībniekus, kas līdzdarbojas UNESCO programmu īstenošanā Latvijā. UNESCO uzsver, ka zināšanas atspoguļo ne tikai informācijas apjoms, ko pārvaldām, bet arī sabiedrības sociālās, kultūras, ekonomikas un politiskās prasmes izmantot informāciju un zināšanas turpmākai attīstībai. Tāpēc interaktīvās kartes „UNESCO Latvijas dārgumi” izcēlās vietas un vērtības Latvijā ir lieliska iespēja, veicināt ikviena tās apmeklētāja zināšanas par savu dzimto pilsētu un novadu, kā arī stiprināt pašapziņu, identitāti un piederību Latvijai.

„UNESCO Latvijas mantojuma skapis”

Interaktīvais un izglītojošais materiāls „UNESCO Latvijas mantojuma skapis” veidots, lai apkopotu zīmīgāko informāciju par Latvijas mantojumu, kas iekļauts kādā no UNESCO sarakstiem, palīdzot ikvienam no jauna iepazīt vietas un objektus, kas atrodas dzimtajā vai kaimiņu novadā. UNESCO mantojuma skapī atrodas 14

attēli. Uzklīdzinot uz attēla, atveras jauna lapa, kas veltīta attiecīgajai vērtībai. Katrā šādā lapā ir iespējams uzzināt par mantojumu plašāk, kā arī pieejama speciāli sagatavota forma, kurā ikviens aicināts dokumentēt informāciju, cilvēku atmiņas, stāstus un leģendas par UNESCO mantojumu Latvijā. Izmantojot šo novadpētniecības veicināšanai izstrādāto metodisko materiālu, ikviens interesents bija aicināts apkopot informāciju iesūtīt UNESCO LNK. Ar iesūtītajiem materiāliem izveidotais UNESCO mantojuma skapis tiks papildināts, lai to turpmāk varētu izplatīt īpaši izglītības iestādēm un citiem interesentiem.

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros izveidotie materiāli

„Baltijas ceļa stāsti” ir UNESCO LNK projekts, kas, atzīmējot Baltijas ceļa 25. gadadienu, tika īstenots sadarbībā ar partneriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Projekta mērķis bija apkopot cilvēku atmiņu stāstus, lai tie neatkarīgi no atrašanās vietas tiktu saglabāti nākamajām paaudzēm un kļūtu pieejami gan virtuālajā vidē, gan muzeju un bibliotēku kolekcijās. Projekta laikā tika izveidoti vērtīgi metodiski un informatīvi materiāli, kas vienkopus pieejami projekta interneta vietnē www.thebalticway.eu. Projekta laikā izveidoto materiālu aprakstu skatīt sadaļā „Baltijas ceļa 25.gadadienai veltītais projekts „Baltijas ceļa stāsti””.

Mantojuma karte

Popularizējot UNESCO mantojuma programmas un to ietvaros veidoto sarakstu nominācijas Latvijā, tika izveidota shematiska Latvijas karte drukātā formātā, kurā redzami attiecīgajos mantojuma programmu sarakstos iekļautie objekti vai vietas. Karte veidota kā vizuāli saistošs atbalsta materiāls skolotājiem, muzeju un bibliotēku darbiniekiem, kā arī citiem sadarbības partneriem, kas aktīvi darbojas UNESCO mantojuma programmu popularizēšanā. Mantojuma kartes tika popularizētas un izplatītas UNESCO LNK rīkotajos pasākumos sadarbības partneriem un tīklu koordinatoriem.

„Darini ābeci”- 21. gadsimta ābece

Atzīmējot Starptautisko dzimtās valodas dienu, UNESCO LNK sadarbībā ar uzņēmumu „Lielvārds”, „Lielvārds IT”, Valsts izglītības satura centru un Latviešu valodas aģentūru izsludināja konkursu „Darini ābeci”. Konkursā „Darini ābeci” skolēni, pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi un dažādu organizāciju un pulciņu dalībnieki tika aicināti iepazīties ar Gotharda Frīdriha Stendera „Bildu ābici” un izprast tās veidošanas principus un vēsturisko kontekstu. Jaunieši izvēlējās divdesmit pirmā gadsimta vērtības, ko atspoguļot mūsdienīgā ābecē, un, izmantojot interaktīvo tāfelī, radīja vizuālas kompozīcijas – zīmētus alfabēta burtus ar tam pievienotu savas pamācības divrindi vai aktuālu vēstījumu mūsdienu bērniem un pieaugušajiem.

Izmantojot šos zīmējumus, ir izveidota mūsdienu bilžu ābece, līdzīga Gotharda Frīdriha Stendera ābecei, ar 21. gadsimta pamācībām dzīvei Latvijas bērnu un jauniešu skatījumā. Tā pieejama šeit: <http://skolas.unesco.lv/lv/pieredze-un-resursi/dzintas-valodas-diena/darini-abeci-21-gadsimta-abece/>

2014. gada kalendārs „Mana Rīga”

Jau trešo gadu pēc kārtas sadarbībā ar izglītības uzņēmumu „Lielvārds” tika veidots UNESCO tematikai veltīts kalendārs. Atzīmējot Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gadu un izceļot Rīgas vēsturiskā centra kā UNESCO Pasaulē mantojuma vietas statusu, tika piesaistīti sadarbības partneri no nodibinājuma „Rīga 2014” un Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja un izsludināts bērnu zīmējumu konkurss „Mana Rīga”. Konkursa dalībnieki tika aicināti zīmējumos attēlot Rīgas materiālās un nemateriālās kultūras vērtības. Labākie konkursam iesniegtie darbi tika izmantoti kā kalendāra ilustrācijas. 2014. gada kalendāri tika izdalīti UNESCO LNK tīklu koordinatoriem un citiem sadarbības partneriem.

UNESCO Izglītības programmas īstenošana

2014. gadā UNESCO Izglītības programmā Latvijā uzsvars tika likts uz ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” rezultātu izvērtēšanu un ilgtspējīgas attīstības principu, satura un metožu popularizēšanu. Programmas ietvaros tika diskutēts par starpinstitutionālu un starpsektorālu sadarbību kvalitatīvas formālās un neformālās izglītības nodrošināšanā, veicināta UNESCO Asociēto skolu projekta dalībiskolu un UNESCO katedru sadarbība un īstenotas aktivitātes UNESCO Asociēto skolu projektā un UNESCO IITE pilotprojektā „Mācīšanās nākotnei”. Konsultatīvā padome „Izglītība visiem” pievērsās zinātnes komunikācijas tēmām, kā arī diskutēja par kvalitatīvas izglītības pamatprincipiem, lai sekmētu katra indivīda pašrealizāciju, pilnveidošanos un pašizpausmi visa mūža garumā.

Globālās kustības „Izglītība visiem” ietvaros īstenotie pasākumi Latvijā

Globālā kustība „Izglītība visiem” tika uzsākta 1990. gadā Džomtjenā, Taizemē, Pasaules izglītības konferencē. Programmas pamatdokuments ir Vispasaules Deklarācija par izglītību visiem (1990), kas balstīta uz Vispārējo Cilvēktiesību deklarāciju (1948). UNESCO kā ANO aģentūra izglītības jautājumos ir šīs kustības galvenā koordinatore pasaulē.

Globālās kustības mērķis ir nodrošināt izglītības pamatvajadzības ikvienam, tostarp būtiskākos mācīšanās instrumentus (rakstītprasmi, runas prasmi, rēķināšanu, problēmu risināšanu) un mācīšanās saturu (zināšanas, iemaņas, vērtības), lai ikviens pasaules iedzīvotājs spētu attīstīt savas dotības un sabiedrību kopumā, piedalīties darba tirgū, uzlabot savas dzīves kvalitāti, pieņemt pārdomātus lēmumus un izglītoties visa mūža garumā. Kustības „Izglītība visiem” izvērtēšana notika 2000. gadā Dakārā, kad Pasaules Izglītības forumā, piedaloties arī Latvijas delegācijai, tika pieņemti [seši mērķi](#), ko valstis apņēmas izpildīt līdz 2015. gadam.

Lai sekmīgi īstenotu „Izglītība visiem” mērķus Latvijā, kā arī lai apspriestu Latvijai un visai pasaulei nozīmīgus izglītības problēmjaudājumus, 2002. gadā tika izveidots nacionāls forums – konsultatīvā padome „Izglītība visiem”. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 1.aprīļa rīkojumu Nr. 176 „Par konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sastāvu” tajā darbojas 44 dažādu institūciju un nozaru pārstāvji.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” un alianses „Vienoti kvalitatīvai izglītībai” sanāksme un „Izglītība visiem” globālā monitoringa ziņojuma „Mācīšana un mācīšanās: kvalitatīva izglītība visiem” atklāšana Rīgā (2014. gada 7. februāris)

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmes centrālais notikums bija ikgadējā globālā monitoringa ziņojuma „Mācīšana un mācīšanās: kvalitatīva izglītība visiem” atklāšana. Tas ir pētījums par globālās kustības „Izglītība visiem” progresu sešu mērķu sasniegšanā. Šī gada globālā monitoringa ziņojumā īpaša uzmanība pievērsta sestā mērķa – kvalitatīvas izglītības – rādītājiem, un secinājumos tika uzsvērts, ka kvalitatīvas izglītības balsts ir atbilstoši izglītots un sagatavots skolotājs, kurš turpina izglītoties arī pēc stāšanās darbā un ir ieinteresēts visu bērnu – arī ar vājām sekmēm un no nelabvēlīgas vides – attīstībā. Saskaņā ar šo atziņu arī Latvijā konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” un alianses „Vienoti kvalitatīvai izglītībai” sanāksmē tika diskutēts par kvalitatīvas izglītības priekšnoteikumiem – atbilstošu saturu, pieejamu un ilgtspējīgu vidi un mūžizglītotu skolotāju. Sanāksmē uzstājās gan Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji, gan Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības pārstāvji.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksme „Zinātnes komunikācija Latvijā: labā prakse un izaicinājumi” Rīgā (2014. gada 3. septembris)

Lai veicinātu starpdisciplināru sadarbību zinātnē un meklētu atbildes uz jautājumu, kādi ir veiksmīgas zinātnes komunikācijas veidi, konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmē tika diskutēts par efektīvākajiem veidiem, kā ieinteresēt bērnus un jauniešus zinātnē un zinātnieka karjerā. Konsultatīvās padomes locekļi tika iepazīstināti ar veiksmīgākajiem zinātnes komunikācijas piemēriem, tostarp L'ORÉAL – UNESCO programmu „Sievietēm zinātnē”.

Sanāksmē, kuru atklāja Izglītības un zinātnes ministre, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas viceprezidente, piedalījās valsts un nevalstisko organizāciju pārstāvji, pašvaldību darbinieki, uzņēmēji un arī zinātnieki. Ar zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovācijas pamatnostādņēm 2014.-2020. gadam un zinātnes komunikācijas aspektiem tajās sanāksmes dalībniekus iepazīstināja Valsts sekretāra vietniece, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktore Agrita Kiopa. Pētījuma rezultātus par zinātnes sabiedrisko izpratni un komunikāciju Latvijā prezentēja Latvijas Zinātņu akadēmijas Zinātnes un tehnoloģijas pētniecības centra vadošā pētniece Anda Ādamsone-Fiskoviča. Diskusiju par zinātnes komunikācijas labo praksi, un veiksmīgiem piemēriem rosināja L'ORÉAL – UNESCO starptautiskās programmas „Sievietēm

zinātnē” un stipendiju programmas „Sievietēm zinātnē” koordinatore Latvijā Estere Braķe. Savukārt ar vides komunikācijas pieredzi interešu izglītībā, veiksmes stāstiem un izaicinājumiem dalījās Rīgas Dabaszinību skolas direktore, Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes pētniece un lektore Daiga Kalniņa. Sanāksmes rezultātā tika izstrādāti priekšlikumi un apkopotas atbildes uz jautājumu – „Kādi, Jūsuprāt, ir veiksmīgas zinātnes komunikācijas veidi, lai rosinātu jauniešu interesi par zinātni un karjeru zinātnē?”.

Globālās rīcības nedēļas „Izglītība visiem” aktivitāte – konkurss „Darini ābeci” un 21. gadsimta virtuālās ābece prezentācija Rīga (2014.gada 10.maijs).

Konkurss „Darini ābeci”, kas tika uzsākts Starptautiskajā dzimtās valodas dienā 21. februārī un noslēdzās „Izglītība visiem” nedēļā, bija veltīts Gotharda Frīdriha Stendera 300. jubilejai, kas iekļauta arī UNESCO svinamo dienu kalendārā 2014.-2015. gadam, uzsverot G.F.Stendera ieguldījumu laicīgās literatūras attīstībā Latvijā un pasaulē. Lai veicinātu bērnu un jauniešu izpratni par G.F. Stendera daiļliteratūras un pētnieciskiem darbiem, kā arī tuvāk iepazītu Apgaismības laikmetu, kurā viņš dzīvoja, konkursa dalībnieku uzdevums bija zīmēt savu 21. gadsimta ābeci pēc Stendera „Bildu ābices” parauga un nodot savu gudrību jeb pamācību vienaudžiem, pieaugušajiem un sabiedrībai kopumā.

Konkursā, ko organizēja UNESCO/LNK, uzņēmums „Lielvārds” un „Lielvārds IT” sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru un Valsts izglītības satura centru, piedalījās 400 bērnu un jauniešu no visiem Latvijas reģioniem. Konkursa ideja sasaucās ar „Izglītība visiem” mērķiem, veicinot pieejamu un kvalitatīvu izglītību, kā arī sekmējot lasītprasmi un rakstpratību. Nozīmīgs konkursa aspekts bija IKT izmantošana mācīšanas un mācīšanās procesos, kā arī skolēnu iesaistīšanās mācības materiālu (šajā gadījumā – ābece) veidošanā, tādējādi sekmējot sadarbību starp dažāda vecuma bērniem.

Noslēdzot starptautisko nedēļu „Izglītība visiem” un ievadot radošās darbības nedēļu *radi!2014* (12.-18. maijs), Rīgas IT Demo centrā notika konkursa „Darini ābeci” laureātu apbalvošanas ceremonija un svinīga 21. gadsimta ābece prezentācija, ar kuru šobrīd iespējams iepazīties šeit: www.skolas.unesco.lv.

Iniciatīva „Idejošana” 21. gadsimta prasmju un kompetenču attīstībai Rīga (2014. gada 1. aprīlis-14. maijs)

Lai veicinātu mērķtiecīgu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) izmantošanu 21. gadsimta prasmju un kompetenču pilnveidošanā, īpaši attiecinot uz uzņēmējdarbības prasmes veicināšanu un inovāciju prasmi – spēju radīt, prezentēt un īstenot jaunas, perspektīvas un noderīgas idejas –, radošās darbības nedēļā *radi!2014* Latvijas skolas tika aicinātas iesaistīties iniciatīvā „Idejošana”.

Skolas, izmantojot IKT, izstrādāja savu skolas vides pārveides plāna digitālu maketu vai prezentāciju. Ar rezultātiem iespējams iepazīties šeit: <http://skolas.unesco.lv/lv/idejosana/> Projekta rezultāti tika prezentēti radošās darbības nedēļas *radi!2014* izglītības konferencē „Nākotnes skola sākas šodien” 2014. gada 14. maijā. Iniciatīvas „Idejošana” dalībniekiem tika dota iespēja savas ieceres turpināt un realizēt dzīvē, sadarbojoties ar Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeju un dizaina nozares ekspertiem.

ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošana

ANO Ģenerālā Asambleja 2002. gada 20. decembrī pieņēma lēmumu par ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” noteikšanu no 2005. gada līdz 2014. gadam. ANO izveidotā Pasaules Vides un attīstības komisija ziņojumā „Mūsu kopējā nākotne” (1987) pirmoreiz tika analizēta un raksturota pasaules attīstības aina, parādot strupceļu, kādā pasaule nonāks, ja netiks mainīta politiskā domāšana.

UNESCO redzējumā izglītība ir galvenais līdzeklis, bet kultūra – saturiskais un idejiskais virzītājspēks ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai pasaulē. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir kompleksa pieeja ekonomikas,

sabiedrības un vides problēmjautājumiem, kas risināmi kā daļa no vienotas sistēmas un kuru risinājumā jāņem vērā visu trīs jomu aspekti. Neskatoties uz izglītības ilgtspējīgai attīstībai globālo un sistemātisko pieeju, tieši cilvēks – katrs indivīds – un viņa ikdienas izvēles tiek uzskatītas par ilgtspējīgas attīstības pamatu: izglītības ilgtspējīgai attīstībai mērķis ir cilvēks, kurš redz sevi kā daļu no līdzsvarotas dabas, ekonomikas un sociālās vides un kurš ikdienā pieņem ilgtspējīgus lēmumus, atbildot par savām izvēlēm un apzinoties to sekas lokāli un globāli. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai paredz starpdisciplināru pieeju tādām tēmām kā ūdens kvalitāte, pilsētvide, bioloģiskā daudzveidība, klimata pārmaiņas, nabadzības mazināšana, kultūras daudzveidība, ekonomiskā ilgtspēja, dabas resursu pārvaldība u.c.

UNESCO Asociēto skolu projekts ir viens no sadarbības tīkliem izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanai un popularizēšanai visā pasaulē. Šī tīkla ietvaros tiek īstenoti dažādi lokāli un reģionāli ilgtspējīgas attīstības izglītības veicināšanas projekti, tostarp UNESCO Informāciju tehnoloģiju izglītībā institūta (UNESCO IITE) iniciētais attīstības sadarbības pilotprojekts „Mācīšanās nākotnei”, ko Latvijā koordinē UNESCO Latvijas Nacionālā komisija. Projekta mērķis ir veicināt informāciju un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) mērķtiecīgu izmantošanu mācīšanas un mācīšanās procesos, lai nodrošinātu ilgtspējīgu sabiedrības, ekonomikas un vides attīstību. Projektā iesaistījušās izglītības iestādes no Eiropas un Centrālās Āzijas: Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Bulgārijas, Igaunijas, Kazahstānas, Kirgīzijas, Latvijas, Lietuvas, Moldovas, Krievijas, Tadžikistānas, Ukrainas un Uzbekistānas.

Latvijas delegācijas dalība UNESCO Informāciju tehnoloģijas izglītībā institūta konferencē „Jaunie pedagogijas un kvalitatīvās izglītības izaicinājumi: atvērtie tiešsaistes kursi, mākoņu datu apstrādes un mobilās tehnoloģijas”, Maskava, Krievijas Federācija (2014. gada 13.-15. oktobris)

2014. gadā noslēdzas pirmais pilotprojekta „Mācīšanās nākotnei” posms, kura mērķis bija izveidot starptautisku skolu sadarbības tīklu, lai, mērķtiecīgi izmantojot IKT, sekmētu izglītību ilgtspējīgai attīstībai. Konferencē tika apspriesta efektīvu mehānismu noteikšana partnerību veicināšanai UNESCO globālajos tīklos, īpaši UNESCO Asociēto skolu projekta ietvaros. Konferences dalībnieki diskutēja par izglītības sistēmu – vides un procesu – modernizācijas iespējām atbilstoši globālajām tendencēm.

Delegācijas uzstāšanās laikā tika sniegta informācija par līdzšinējo pieredzi, īstenojot pilotprojektu „Mācīšanās nākotnei” Latvijā. UNESCO LNK Izglītības sektora vadītāja, projekta koordinatore Latvijā Ilze Dalbiņa uzstājās ar prezentāciju „IKT, vērtībizglītība un sociālās partnerības: pilotprojekta „Mācīšanās nākotnei” īstenošana Latvijā” un dalījās pieredzē par dažādu nacionāla līmeņa IKT izglītības projektu īstenošanu, tostarp par iniciatīvu „Idejošana”, kas norisinājās radošās darbības nedēļas *radi!2014* laikā, un Starptautiskajai dzimtās valodas dienai veltīto konkursu „Darini ābeci”. Projekta skolas koordinatore Ilona Teležņikova (Rīgas Klasiskā ģimnāzija) stāstīja par skolas sadarbību ar Klasisko ģimnāziju Nr. 160 Baku, Azerbaidžānā un Nikola Vaptsarova svešvalodu skolu Šumenā, Bulgārijā. Savukārt Artūrs Skrastiņš (Valmieras sākumskola) uzstājoties uzvēra modernas mācību vides nozīmi kvalitatīva mācīšanas un mācīšanās procesa nodrošināšanai.

Seminārs „Ilgtspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību: tīklošana, tehnoloģijas un modernas mācīšanas metodes” UNESCO IITE pilotprojekta „Mācīšanās nākotnei” ietvaros, izglītības uzņēmuma „Lielvārds” kompetences centrs Rīgā (2014. gada 23. oktobris)

Uzsākot pilotprojektu „Mācīšanās nākotnei”, kā viens no tā lielākajiem izaicinājumiem un uzdevumiem, tika definēta jaunas pieejas un metodisko materiālu izstrāde, ar kuru palīdzību, izmantojot IKT, tiktu veicināta izglītība ilgtspējīgai attīstībai. Lai īstenotu šo mērķi, kā arī, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm un skolām Latvijā, 2014. gada 23. oktobrī izglītības uzņēmuma „Lielvārds” kompetences centrā Rīgā notika seminārs „Ilgtspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību”.

Semināra dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar Daugavpils Universitātes ekspertu – Ilgtspējīgas izglītības institūta profesores Anitas Piperes un Ilgtspējīgas izglītības institūta direktores, asociētās profesores

Dzintras Iliško – sagatavoto lekciju par *visas skolas pieeju* izglītībā ilgtspējīgai attīstībai, kā arī piedalīties divās radošajās darbnīcās: „Ilgtspējīgas attīstības problēmjautājumi un to risinājumi izglītības sistēmas ietvaros” un „Mantojuma izglītības, cilvēktiesību un vērtībuzglītības principi ilgtspējīgas izglītības kontekstā”. Savukārt projekta koordinatore Ilze Dalbiņa un Valmieras sākumskolas direktors Artūrs Skrastiņš iepazīstināja klātesošos ar pieredzi konferencē „Jaunie pedagogijas un kvalitatīvās izglītības izaicinājumi: atvērtie tiešsaistes kursi, *mākoņu* datu apstrādes un mobilās tehnoloģijas”. Semināra noslēgumā klausītāji tika informēti par dažādiem digitāliem mācību līdzekļiem, ar kuriem bagātināt mācību saturu un veicināt procesa radošumu.

UNESCO Pasaules konference izglītībai ilgtspējīgai attīstībai (UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development), Aiči-Nagoja, Japāna (2014. gada 10.-12. novembris)

UNESCO Pasaules konference izglītībai ilgtspējīgai attīstībai iezīmēja ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” noslēgumu un jaunas Izglītības ilgtspējīgai attīstībai globālās rīcības programmas uzsākšanu, kas tika apstiprināta UNESCO Ģenerālkonferences 37. sesijā. Konferencē piedalījās vairāk nekā 1000 dalībnieku no UNESCO dalībvalstīm, kuri pārstāvēja valsts institūcijas un nevalstiskās organizācijas, augstākās izglītības iestādes, privāto sektoru, jaunatnes organizācijas, dažādas ANO aģentūras, kā arī individuālie eksperti. Latvijas delegāciju konferencē vadīja Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts sekretāra vietniece, Izglītības departamenta direktore Evija Papule. Delegācijas sastāvā bija Latvijas Universitātes profesors, UNESCO LNK Zinātnes programmu padomes loceklis Māris Kļaviņš un UNESCO LNK izglītības sektora vadītāja Ilze Dalbiņa.

Konferencē tika diskutēts par dekādes sasniegumiem un nozīmīgākajiem izaicinājumiem, kā arī prezentēti veiksmīgākie projekti, akcijas un iniciatīvas. Konferences rezultātā tika pieņemta „Aiči Nagojas deklarācija par izglītību ilgtspējīgai attīstībai” (*Aichi-Nagoya Declaration on Education for Sustainable Development*). Tās izstrādē piedalījās arī Latvijas eksperti.

Konferences noslēgumā tika izsludināta Globālā rīcības programma izglītībai ilgtspējīgai attīstībai, kas paredz plašu valsts, pašvaldību un nevalstisko organizāciju iesaisti tās īstenošanā piecos prioritārajos darbības virzienos: izglītības politikas veidošanā; izglītības vides pārveidē; izglītotāju kapacitātes celšanā; jaunatnes iesaistīšanā – pilnvarošanā; lokālu ilgtspējīgu risinājumu meklēšanā. Konferences plenārsēdēs, paneldiskusijās un darba grupās tika akcentēts, ka izglītība ir ilgtspējīgas attīstības pamats: tā sniedz zināšanas, prasmes un vērtības ilgtspējīgai ekonomikai un sabiedrībai, un ir jāturpina Dekādē iesāktais darbs saskaņā ar globālajiem *Post 2015* ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Līdzdalība Latvijas Universitātes projekta „Inovācijas izglītībā ilgtspējīgai attīstībai: meklējot jaunu pieeju, lai veicinātu izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu” sagatavošanā

2014. gada septembrī UNESCO LNK iesaistījās Latvijas Universitātes projekta „Inovācijas izglītībā ilgtspējīgai attīstībai: meklējot jaunu pieeju, lai veicinātu izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu” (*Innovation In Education For Sustainable Development: In A Search For New Approaches To Foster Implementation*) pieteikuma sagatavošanā. Projekts tika iesniegts Norvēģu finanšu instrumenta 2009.-2014. gadam pētniecības programmā un šobrīd tiek vērtēts. Projektā paredzēta UNESCO Asociēto skolu projekta iesaiste, sadarbībā ar Liepājas Universitāti izstrādājot un aprobežot metodiskos materiālus.

Starptautiskā akcija „100 miljoni koku” un koku stādīšanas olimpiskās spēles „Treelympics”

Sekmējot ilgtspējīgas attīstības, vides aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības novērtēšanas un saglabāšanas tēmu plašāku integrēšanu izglītībā, 2014. gadā UNESCO LNK sadarbībā ar AS „Latvijas Valsts meži” aicināja Latvijas skolas iesaistīties globālajā akcijā „Treelympics”, pārstāvēt savu valsti, koku stādīšanas olimpiskajās spēlēs. Latvijas skolas Meža dienu laikā stādīja priedes, egles, kadiķus, pīlādžus, kļavas, liepas, tūjas u.c., Latvijas florai raksturīgus kokus. Divas Latvijas skolas – Limbažu 3. vidusskola un

Valmieras Pārgaujas ģimnāzija- iekļuva centīgāko skolu desmitniekā un piedalījās akcijas noslēguma pasākumā Somijā.

Koku stādīšanas akcija „100 miljoni koku” ir izglītības aktivitāte, kas uzsākta 2004. gadā ENO (Environment Online – „Vide tiešsaistē”) programmas ietvaros. ENO dabas programma ir ANO atbalstīta globāla mēroga virtuālā skola un sadarbības tīkls ilgtspējīgai attīstībai. Programma tiek īstenota nacionālā un globālā līmenī, kas dod skolēniem iespēju kļūt par vietējās kopienas vai reģiona vides vēstniekiem.

UNESCO Asociēto skolu projekta tīkla darbība

UNESCO Asociēto skolu projekta seminārs „Stratēģiskie mērķi izglītībā – ilgtspējīgai attīstībai” Jelgava (2014. gada 9. maijs)

Lai aktualizētu diskusiju par stratēģiskajiem mērķiem izglītībā Latvijā un pasaulē, kā arī, lai izvērtētu Latvijas sasniegto ceļā uz globālās kustības „Izglītība visiem” izvirzītajiem mērķiem, starptautiskajā „Izglītība visiem” nedēļā tika organizēts seminārs skolotājiem un skolu administrācijas pārstāvjiem par globālajām tendencēm un lokālajiem izaicinājumiem izglītībā pēc 2015. gada, īpaši analizējot Latvijas pieredzi. Seminārs notika kopā ar konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanākumi, tādējādi veidojot unikālu platformu, kurā tika uzklauti gan izglītības ekspertu, gan politikas veidotāju un īstenotāju viedokļi. Kā semināra norises vieta tika izvēlēta UNESCO Asociētā skola projekta dalībškola – Jelgavas Amatu vidusskola, sniedzot iespēju semināra dalībniekiem iepazīties ar skolas pieredzi profesionālās izglītības nodrošināšanā.

Semināra dalībnieki akcentēja, ka pēdējos gados Latvijas izglītība ir iegājusi jaunā attīstības lokā, kura centrā ir laba cilvēka audzināšana: ne tikai intelekta bagātināšana, bet arī personības un rakstura veidošana. Vērtējot Latvijas progresu ceļā uz sešiem „Izglītība visiem” mērķiem, klātesošie atzina, ka Latvijai vislabāk veicies ar dzimumu līdztiesības un pamatizglītības pieejamības nodrošināšanu, taču galvenie izaicinājumi saistīti ar izglītības kvalitātes un mūžizglītības jautājumiem. Seminārā tika prezentēts ieskats Latvijas ziņojumā par „Izglītība visiem” mērķu sasniegšanu, bet noslēgumā izglītības eksperti iepazīstināja auditoriju ar savu redzējumu par to, kas ir izglītības centrā un kas raksturo kvalitatīvu izglītību.

Seminārs „Nākotne, kādu vēlamies: Globālā rīcības programma izglītībai ilgtspējīgai attīstībai”, RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte, Rīga (2014. gada 12. decembris)

UNESCO IITE pilotprojekta „Mācīšanās nākotnei” ietvaros 12. decembrī Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsēt būvniecības fakultātē notika seminārs „Nākotne, kādu vēlamies”, kas pulcēja skolotājus, skolu direktorus, izglītības politikas veidotājus un ekspertus no visas Latvijas.

Semināru caurvija starpdisciplināras un holistiskas izglītības motīvs, akcentējot, ka izglītība ir atslēga ceļā uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, kuros katrs indivīds un visa sabiedrība kopumā aicināta ilgtspējīgi un pārdomāti izmantot kultūras un dabas resursus, tostarp gaismu. Uzsvērot gaismas un optisko tehnoloģiju nozīmi cilvēka dzīvē un sabiedrības attīstībā, ANO 2015. gadu pasludinājusi par Starptautisko gaismas un gaismas tehnoloģiju gadu. Šajā gadā iecerēts aktualizēt gaismas – cilvēka acīm tveramā un netveramā elektromagnētiskā starojuma – plašo izmantošanu medicīnā, šķiedru optikā, astronomijā, arhitektūrā, arheoloģijā, mākslā, izklaides industrijā un daudzās citās jomās.

Seminārā UNESCO LNK ģenerālsēkretāres p.i. Baiba Moļņika iepazīstināja ar UNESCO Globālo rīcības plānu izglītībai ilgtspējīgai attīstībai – pilotprojekta „Mācīšanās nākotnei” vadmotīvu 2015. gadam, savukārt ar lekcijām par gaismas nozīmi arhitektūrā, folklorā, dabaszinātnēs uzstājās Jānis Dripe, Aldis Pūtelis un Anita Vēciņa. Ar semināra materiāliem iespējams iepazīties mājas lapā www.skolas.unesco.lv (sadaļā „Resursi”).

Starptautiskās dzimtās valodas dienas atzīmēšana Rīgas Nevalstisko organizāciju namā (2014. gada 21. februāris)

Ik gadu 21. februārī pēc UNESCO iniciatīvas pasaulē atzīmē Starptautisko dzimtās valodas dienu. Tās mērķis ir izcelt valodas nozīmi ikdienas komunikācijā, pašizpaušmē, sabiedrības veidošanā, zināšanu apgūšanā un tālākā nodošanā. 2014. gada 21. februārī Rīgas domes NVO namā notika Starptautiskās dzimtās valodas dienas svinēšana un konkursa „Darini ābeci” atklāšana, kas pulcēja vairāk nekā 100 UNESCO Asociēto skolu projekta dalībiskolu audzēkņus un skolotājus. Pasākumā NVO namā bija skatāma Jura Cibuļa ābeču kolekcija un bērnu un jauniešu vizuālo darbu konkursa „Blaumaņa brīnumzālītes” izstāde. Ar literāro darbu piedāvājumu internetā un „runājošām pasakām” iepazīstināja „Letonika.lv” vadītāja Anita Vasiljeva, par lībiešu valodu šodien stāstīja filoloģe un lībiešu valodas skolotāja Zoja Sīle, savukārt ar latviešu nedzirdīgo zīmju valodu iepazīstināja Latvijas Nedzirdīgo savienības pārstāve Sandra Gerenovska un Lilīta Janševska. Koncertā kopā ar Rīgas Vācu kultūras biedrības vokālo ansambli „Morgenrot”, deju kolektīvu „Rīgas danču klubs”, Rīgas Igaunņu pamatskolu, Latvijas lietuviešu tautas deju kolektīvu „Bijūnas” tika izspēlētas, izdziedātas un izdejas dažādu tautu tradīcijas un iepazītas valodas.

UNESCO Zinātņu programmas īstenošana

UNESCO LNK Zinātnes programmu īstenošana balstīta uz jau iepriekšējos gados veidotām partnerībām ar dažādām valsts institūcijām, augstākajām mācību iestādēm un nevalstiskajām organizācijām. Zinātne UNESCO darbā ir viens no svarīgākajiem līdzekļiem līdzsvarotas un ilgtspējīgas sabiedrības attīstības veicināšanai, mobilizējot intelektuālos resursus, zinātnes sasniegumus un pētījumu rezultātus. Tomēr šos mērķus nevar sasniegt vienatnē, bet tikai ciešā sadarbībā ar visām pārējām ieinteresētajām pusēm. UNESCO LNK, L'OREAL Baltic un Latvijas Zinātņu akadēmijas ilggadīgā un ražīgā sadarbība stipendijas „Sievietēm zinātnē” piešķiršanā ir lielisks piemērs, ka kopīga rīcība veicina interesi par zinātni un tās sasniegumiem, kā arī dod atbalstu un ticību Latvijas zinātnes attīstībai un Latvijas zinātniekiem. Starptautiskā kristalogrāfijas gada aktivitātes nodrošināja informācijas apmaiņu par gada ietvaros notiekošajiem pasākumiem, kā arī paplašināja gada norisēs iesaistīto cilvēku loku un veicināja savstarpējo sadarbību dažādu institūciju starpā. Sadarbība ar UNESCO katedrām Latvijā veicināja UNESCO mērķu integrēšanu augstāko mācību iestāžu programmās.

L'ORÉAL Latvijas stipendija „Sievietēm zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu

L'ORÉAL Latvijas stipendija „Sievietēm zinātnē” izveidota starptautiskās L'ORÉAL-UNESCO sadarbības programmas „For Women in Science” („Sievietēm zinātnē”) ietvaros. Programmas mērķis ir popularizēt sieviešu sasniegumus zinātnē, iedvesmot jaunās zinātnieces un mazināt dzimumu nevienlīdzību karjeras veidošanas iespējās. Latvijā stipendija iedibināta 2005. gadā, lai atbalstītu nozīmīgu pētījumu veikšanu Latvijā, veicinātu sieviešu iespējas veidot karjeru zinātnē un iedrošinātu potenciālās jaunās zinātnieces sekot savam aicinājumam.

Latvijā katru gadu piešķir trīs stipendijas materiālzinātņu un dzīvības zinātņu jomā - viena no tām paredzēta zinātņu doktorei vecumā līdz 40 gadiem iecerēto pētījumu veikšanai, divas – doktorantēm līdz 33 gadu vecumam disertācijas izstrādei. L'ORÉAL Latvijas stipendijas „Sievietēm zinātnē” pieteikumus izvērtē akadēmiķa Jāņa Stradiņa vadītā žūrijas komisija. Stipendijas Goda patronese kopš tās pirmsākumiem ir akadēmiķe Vaira Vīķe-Freiberga.

2014. gadā stipendijai tika iesniegti 40 pieteikumi. 14. maijā svinīgā ceremonijā Latvijas Universitātes Lielajā aulā trim zinātniecēm tika pasniegta L'ORÉAL Latvijas stipendija „Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu. Šī stipendija tika pasniegta desmito reizi, un 10 gadus to saņēmušas jau 30 zinātnieces.

Bioloģijas doktorei Dacei Pjanovai, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošajai pētniecei, 2014. gada L'ORÉAL Latvijas stipendija „Sievietēm zinātnē” piešķirta pētījumam par visbīstamākās ādas vēža formas – melanomas attīstībā iesaistītajiem gēniem un to izmaiņām. Izmantojot jaunu DNS koda atšifrēšanas tehnoloģiju, viņa izstrādās augstas precizitātes melanomas riska testu.

Latvijas Universitātes Cietvielu Fizikas institūta pētniece dabaszinātņu maģistre Jeļena Miķelsone pētīs, kā hologrāfiskā ieraksta vajadzībām izmantojami mazmolekulārie organiskie stikli. Pētījuma rezultātiem paredzams plašs pielietojums optisko ierīču, saules bateriju izstrādē, optiskajā datu glabāšanā, telekomunikācijās, informācijas tehnoloģijās un arī mākslā – reālistisku trīsdimensiju attēlu radīšanai.

Stipendijas laureāte Rīgas Stradiņa universitātes doktorante Marina Makrecka-Kūka Latvijas Organiskās sintēzes institūta Farmaceitiskās farmakoloģijas laboratorijā veiks pētījumu, kas ietekmēs daudzu cilvēku dzīvi – pētīs, kā iespējams novērst taukskābju kaitīgo pārpalikumu uzkrāšanos sirds šūnās un palīdzēt sirdij saglabāt veselību.

Par godu L'ORÉAL Latvijas stipendijas „Sievietēm zinātnē” desmitgadei vairākās izglītības un zinātnes iestādēs bija apskatāma fotoizstāde „Sievietēm zinātnē”. Modeļu lomā bija iejutušās zinātnieces – stipendijas laureātes, bet portretu autores ir četras atzītas Latvijas fotogrāfes: Iveta Vaivode, Tatjana Vlasova, Linda Brīnums un Aiga Rēdmane.

Turpinot stipendiju programmas „Sievietēm zinātnē” desmitgades pasākumus, 2014. gada rudenī L'OREAL Baltic un UNESCO LNK uzsāka lekciju ciklu „Sieviete zinātnē – profesija, aicinājums un izaicinājumi” stipendiāšu viesošanās skolās Latvijas novados. Zinātnieces tikās ar skolēniem Daugavpils Zinātnes festivālā un Valmieras Valsts ģimnāzijā un Valmieras Viestura vidusskolā. Zinātnieces stāstīja par aizraujošo pētniecības procesu un pārsteidzošiem atklājumiem, par to, ko šie pētījumi dod sabiedrībai, un par to, kāda ir viņu dzīve, sekojot zinātnes aicinājumam. Lekciju cikls Latvijas skolās notiks arī 2015. gadā.

UNESCO Katedras

2014. gadā tika turpināts darbs pie ciešākas sadarbības veidošanas dažādos UNESCO tīklos Latvijā. Kā viens no izaicinājumiem ir UNESCO katedru un skolu tīkla sadarbības veicināšana, tādēļ 2014. gadā tika veikts mērķtiecīgs darbs – sagatavoti metodiskie materiāli, organizēts seminārs un pasākumi ar skolu pārstāvju un UNESCO katedras ekspertu piedalīšanos. 2014. gada 9. maijā seminārā „Stratēģiskie mērķi izglītībā – ilgtspējīgai attīstībai” Daugavpils Universitātes UNESCO katedras ekspertes – prof. A. Pipere un asoc. prof. Dzintra Iliško – novadīja lekciju par Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgas izglītības institūta izstrādāto metodisko materiālu UNESCO Asociēto skolu projekta dalīb skolām „Ilgtspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību” (autore A. Pipere, Dz. Iliško un I. Mičule), kā arī iepazīstināja klātesošos ar Ilgtspējīgas izglītības institūta aktivitātēm saistībā ar skolotāju izglītošanu un pētījumiem ilgtspējīgas izglītības jomā.

Sadarbībā ar Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāti uzsākts darbs pie katedras izveides par mediju rakstpratību. Katedras izveides mērķi ir sekmēt mediju rakstpratības integrāciju skolu mācību saturā, organizēt sadarbību ar skolotāju un žurnālistu profesionālajām organizācijām, rīkot apmācības kursus, kā arī izveidot pēcdiploma apmācības programmu. Savukārt sadarbībā ar Kultūras akadēmiju tiek diskutēts par nepieciešamību izveidot katedru saistībā ar UNESCO mantojuma programmām.

Starptautiskais kristalogrāfijas gads

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerāla Asambleja 2014. gadu pasludināja par Starptautisko kristalogrāfijas gadu, akcentējot kristalogrāfijas – zinātnes, kas pēta cietvielu atomu izkārtojumu – nozīmi ikdienā un jaunradē: jaunu pārtikas, aeronautikas, mašīnbūves, kosmētikas, farmācijas un kalnrūpniecības produktu izstrādē un ražošanā. Starptautiskā kristalogrāfijas gada mērķis vairo sabiedrības izpratni par kristalogrāfiju un tās nozīmi sabiedrības attīstībā, atbalstīt starptautisko zinātnisko sadarbību un veicināt izglītību un pētniecību kristalogrāfijas nozarē. Šī gada ietvaros tiks rīkotas dažādas izstādes, konferences un praktiskie demonstrējumi.

Atzīmējot ANO Starptautisko kristalogrāfijas gadu un Zinātnieku nakti (2014. gada 26. septembrī), UNESCO LNK un Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) sadarbībā ar Francijas Institutu Latvijā, Zinātnes teātri no Lielbritānijas un Latvenego koncerna Enerģētikas muzeju sagatavoja īpašu programmu vairāk nekā 300 vispārizglītojošo un profesionālo skolu audzēkņiem, kā arī citiem interesentiem. RTU Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātē notika zinātnes šovs „Nākotnes zinātne. Gaisma un elektrība”. Visas dienas garumā RTU Dizaina centrā bija skatāma izstāde „Zeme mūsu rokās” par dabas katastrofām un bioloģisko daudzveidību, vidi, veselību, izglītību, lauksaimniecību, transportu, klimatu un enerģiju. Savukārt Latvenego koncerna Enerģētikas muzejs visas dienas garumā piedāvāja izstādi „Gaisma un enerģija”. Apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar ekspozīciju „Ķeguma HES – Latvijas enerģētikas lepnums”, noskatīties dokumentālo filmu „Kā tapa Ķeguma spēkstacija. Kārļa Dumbrāja atmiņas” un uzzināt par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautās Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekciju „Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita 1936.–1940.” Muzeja teritorijā notika eksperimenti ar Fizmix.

Arī Daugavpils Universitāte, kurā darbojas UNESCO katedra, kļuva par zinātnes un jaunatklāsmes centru, kurā varēja modelēt kristālus, iepazīt zinātnisko laboratoriju ikdienas darba ritējumu, darboties meistarklasēs, piedalīties lekcijās, spēlēs un konkursos, apgūstot daudz jaunu un interesantu zināšanu.

UNESCO Kultūras programmas īstenošana

2014. gadā, UNESCO LNK īstenojot kultūras programmas, īpaši izcēla starptautisko sadarbību, gan strādājot pie Baltijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas jaunā saglabāšanas plāna izstrādes, gan piedaloties Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību rīcības plāna un kapacitātes celšanas programmas izstrādē jaunajam plānošanas periodam. 2014. gadā Latvija devusi ieguldījumu starptautiskās nemateriālā kultūras mantojuma politikas veidošanā, piedāvājot savu ekspertīzi Starpvaldību komitejas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai darbā, kā arī piedalījusies pilotprojektā Pasaules mantojuma vietu ilgtspējīga tūrisma stratēģiju veidošanai. Vienlaikus nacionālā līmenī īstenoti vairāki ar kultūras mantojuma izglītību saistīti pasākumi, izceļot Rīgu un Strūves ģeodēzisko loku kā UNESCO Pasaules mantojuma vietas un radoši skaidrojot UNESCO ideālus par kultūru daudzveidību un starpkultūru dialogu.

Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana

2014. gada laikā Latvijas Lietuvas un Igaunijas nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) eksperti savstarpēju konsultāciju gaitā analizēja NKM saglabāšanā, aizsardzībā un veicināšanā iesaistīto pušu vajadzības saistībā ar kapacitātes celšanu UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanai. Konsultāciju procesā Baltijas valstu eksperti vienojās par savstarpēju atbalstu un līdzdalību katras valsts nemateriālā kultūras mantojuma kapacitātes celšanas aktivitāšu īstenošanā, savukārt Latvija izstrādāja savu kapacitātes celšanas programmu 2015. gadam, paredzot īstenot izglītojošu semināru ciklu, kas veltīts dažādām ar NKM saistītām jomām.

Trīspusējā valstu sanāksme par Baltijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas un attīstības plāna izstrādi 2015.–2025. gadam, Rīga (2014. gada 4. decembris)

Ņemot vērā, ka esošā Baltijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas plāna īstenošanās periods noslēdzās 2014. gadā, tika rīkota trīspusēja Baltijas valstu par Dziesmu un deju svētkiem atbildīgo valsts un nevalstisko organizāciju sanāksme, lai aktualizētu jaunā tradīcijas saglabāšanas plāna izstrādi, kā arī lai atjaunotu Baltijas valstu koordinācijas komitejas Baltijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanai un iedzīvināšanai sastāvu. Sanāksmes laikā eksperti diskutēja par jaunajā saglabāšanas plānā iekļaujamajiem uzdevumiem, uzsverot nepieciešamību uzlabot tradīcijas redzamību un atpazīstamību Baltijas valstu medijos. Igaunijas un Lietuvas eksperti tikai aicināti piedalīties Latvijas Kultūras akadēmijas veiktajā pētījumā par Dziesmu un deju svētku tradīciju, kura ietvaros paredzēts izstrādāt indikatoru kopu tradīcijas ilgtspējas izvērtēšanai, kā arī izstrādāt monitoringa sistēmu, kas palīdzētu novērtēt tradīcijas saglabāšanas un attīstības procesus, kalpojot par vērtīgu atskaites mehānismu svētku pārvaldības izvērtējumam. Sanāksmē tika diskutēts arī par Baltijas valstu studentu Dziesmu un deju svētku „*Gaudeamus*” un Baltijas un Ziemeļvalstu Dziesmu svētku turpmāko rīkošanu un pārvaldības problemātiku. Sanāksmes dalībnieki vienojās par kopīga Baltijas Dziesmu un deju svētku galveno norišu kalendāra izveidi. Sanāksmes noslēgumā Latvijas institūcijas apņēmas, ka, sākot no 2015. līdz 2017. gadam, Latvija uzņemsies līdera lomu savstarpējās Baltijas valstu komunikācijas nodrošināšanā, kā arī jaunā saglabāšanas plāna izstrādes koordinēšanā.

UNESCO svinamo dienu kalendārā iekļautās komponista un pedagoga Jāņa Cimzes 200. gadadienas atzīmēšana

2014. gadā tika atzīmēta komponista un pedagoga Jāņa Cimzes 200.gadadiena, kuras ietvaros īstenota atceres pasākumu programma visa gada garumā. Atzīmējot šo gadadienu Valkas Mākslas skola sadarbībā ar Valkas novada pašvaldību, Latvijas Nacionālo kultūras centru un UNESCO LNK rīkoja Latvijas mākslas skolu audzēkņu vizuālo darbu konkursu „Jāņa Cimzes Dziesmu rota” ar mērķi rosināt bērnu un jauniešu interesi un radošo pašizpaušmi par latviešu tautasdziesmām un to apdarēm un apzināt nacionālās kultūras bagātības – J. Cimzes muzikālo mantojumu. Konkursā piedalījās profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņi vecumā no 9 līdz 18 gadiem. Konkursam tika iesniegti darbi no mākslas skolām 46 Latvijas novados, iesūtot 465 bērnu darbus – gleznojumus, zīmējumus un grafikas, kas radīti iedvesmojoties no latviešu un cittautu koru dziesmu krājumā „Dziesmu rota” publicētām J.Cimzes latviešu tautas dziesmu apdarēm. No konkursa darbiem tiks izveidota izstāde, ko bija iespējams apskatīt Valkas kultūras namā un Valkas mākslas skolā. Konkursa laureātu apbalvošanas ceremonijā piedalījās UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja lewa Švarca, sakot svinīgu uzrunu un pasniedzot UNESCO LNK simpātiju balvas.

Pasaules mantojuma aizsardzība

Eiropas līmeņa sanāksme UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību dalībvalstīm par otrā cikla periodisko ziņojumu rezultātiem Helsinkos, Somijā (2014. gada 1.–3. decembris)

No 2014. gada 1. līdz 3. decembrim Helsinkos, Somijā noritēja Eiropas līmeņa sanāksme UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (Konvencijas) dalībvalstīm par otrā cikla periodisko ziņojumu rezultātiem. Sanāksmē Latviju pārstāvēja UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja, Ieva Švarca. Visām Konvencijas dalībvalstīm, reizi 6 gados, ir jāiesniedz ziņojums par īstenotajām aktivitātēm un pieņemtajiem mēriem Konvencijas īstenošanai, kā arī jāziņo par Pasaules mantojuma vietu saglabāšanas stāvokli. Katra cikla beigās Konvencijas Sekretariāts jeb Pasaules mantojuma centrs kopā ar dalībvalstīm novērtē problēmas un izaicinājumus, kas izriet no ziņojumos sniegtās informācijas, un sagatavo rīcības plānu identificēto problēmu risināšanai un turpmākam Konvencijas attīstības scenārijam reģionā. Attiecīgā sanāksme bija būtisks pagrieziena punkts turpmākai Eiropas reģiona Pasaules mantojuma saglabāšanas un aizsardzības politikas veidošanai nākamajam 6 gadu periodam. Piedaloties šajā sanāksmē, Latvija apliecināja gatavību veidot nozares politiku Eiropas reģionā, attiecīgi izvirzot konceptuālus uzstādījumus 6 gados sasniedzamajiem rezultātiem nozarē, kā arī apakšreģiona (Baltijas-Ziemeļvalstu) līmenī identificējot raksturīgo problemātiku, definējot sasniedzamos rezultātus un izveidojot atbilstīgu stratēģiski orientētu ekspertu kapacitātes celšanas programmu.

Pasaules mantojuma centra darbinieki un dalībvalstu pārstāvji analizēja iepriekšējo periodisko ziņojumu ciklu un tam sekojošā rīcības plāna līdzšinējo īstenošanu. Sanāksmes dalībnieki norādīja, ka iepriekšējais rīcības plāns bijis neveiksmīgs, jo īstenojamo uzstādījumu reģionam bijis par daudz un tie bijuši pārāk vispārīgi, turklāt tiem nav bijusi reāla sasaiste ar dalībvalstu budžetu mantojuma nozarei. Ņemot vērā iepriekšējā cikla laikā gūtās atziņas, jaunajam politikas plānošanas periodam tika nolemts noteikt mazāk uzstādījumu un prioritizēt tos, kā arī izstrādāt kapacitātes celšanas programmas Eiropas reģiona apakšreģioniem, lai spētu risināt nozares izaicinājumus, kas katram apakšreģionam ir atšķirīgi.

Īpaši svarīgs bija Latvijas darbs sava apakšreģiona (Baltijas-Ziemeļvalstu) darba grupā, aktīvi iesaistoties attiecīgā apakšreģiona izaicinājumu identificēšanā un atbilstošas mantojuma ekspertu kapacitātes celšanas programmas izveidē. Darba grupas ietvaros Latvija aktualizēja jautājumu par jauna koncepta Pasaules mantojuma vietu pārvaldnieku darbībai turpmākā Konvencijas īstenošanā, kas paredz pārskatīt un aktualizēt šo ekspertu funkcijas, nepieciešamās prasmes un atbildību. Kā vēl vienu jautājumu, ko nepieciešams risināt Baltijas-Ziemeļvalstu reģionā Latvija izcēla ietekmes uz mantojumu izvērtēšanas metodikas izveidi, kas pielāgot dažādo Pasaules mantojuma vietu specifikai. Šādas metodikas izveide sekmētu efektīvu mantojuma monitoringa sistēmu izveidi reģionā. Ņemot vērā Latvijas iestrādes šādas metodikas izveidē Rīgas vēsturiskajam centram, jaunajā Baltijas-Ziemeļvalstu reģiona ekspertu kapacitātes celšanas programmā varētu tikt rīkots šai tēmai veltīts seminārs, kurā Latvija spētu nodrošināt ekspertu kapacitāti.

Latvijas dalība starptautiskajā projektā “Ceļā uz Skandināvijas un Baltijas valstu reģionu kā pilotreģionu Pasaules mantojumam un ilgtspējīgam tūrismam”

Arvien pieaugot tūrisma industrijas ietekmei uz UNESCO Pasaules mantojuma vietām Ziemeļvalstu Pasaules mantojuma fonds (Fonds) aizsāka projektu „Ceļā uz Skandināvijas un Baltijas valstu reģionu pilotreģionu Pasaules mantojumam un ilgtspējīgam tūrismam”, kurā kā vienu no pilotvietām izvēlējās Rīgas vēsturisko centru un kā sadarbības partnerus piesaistīja UNESCO LNK un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu. Fonda iniciētais projekts tika veidots ar mērķi izstrādāt rīkus, lai novērtētu un attīstītu ilgtspējīgu tūrismu UNESCO Pasaules mantojuma vietās. Tā gaitā projekta īstenoātāji, konsultējoties ar sadarbības partneriem, izveidoja lietotājdraudzīgas vadlīnijas ilgtspējīga tūrisma stratēģijas izveidei. Iesaistītās Latvijas institūcijas piedalījās divās projekta koordinācijas sanāksmēs, kas notika Viļņā, Lietuvā 2014. gada 14. martā un

Stokholmā, Zviedrijā no 2014. gada 20. līdz 21.martam. Projekta ietvaros UNESCO LNK un Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments sagatavoja informatīvo ziņojumu par ilgtspējīga tūrisma īstenošanas problemātiku, izaicinājumiem un sasniegumiem Rīgas vēsturiskā centra teritorijā, kā arī sagatavoja labās prakses piemēru par Rīgas dalību ilgtspējīga tūrisma infrastruktūras projektā „USER”, tādējādi veicot ieguldījumu vadlīniju izveidē, kas turpmāk kalpos par vērtīgu darba materiālu labās prakses ieviešanai citās Pasaules mantojuma vietās visā pasaulē.

Skolēnu interaktīvo zīmējumu konkurss „Darini kalendāru 2014 – Mana Rīga”

Jau trešo gadu pēc kārtas sadarbībā ar izglītības uzņēmumu „Lielvārds” tika veidots UNESCO tematikai veltīts kalendārs. Atzīmējot Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gadu un izceļot Rīgas vēsturiskā centra kā UNESCO Pasaules mantojuma vietas statusu, tika piesaistīti sadarbības partneri no nodibinājuma „Rīga 2014” un Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja un izsludināts bērnu zīmējumu konkurss „Darini kalendāru 2014 - Mana Rīga”. Konkursa dalībnieki tika aicināti izmantot mūsdienu izglītības tehnoloģijas – interaktīvās tāfeles, lai veidotu zīmējumus par Rīgas materiālajām un nemateriālajām kultūras vērtībām. Labākie konkursam iesniegtie darbi tika izmantoti kā kalendāra ilustrācijas. Konkurss piedalījās skolēni vecumā no 7 līdz 18 gadiem, pārstāvēt 41 izglītības iestādi no visas Latvijas un iesniedzot 238 konkursa darbus.

Diskusija „Strūves ģeodēziskā loka nozīmība mūsdienās”, Rīga (2014. gada 17. janvāris)

Eiropas mērnieku padomes izsludinātā Frīdriha Georga Vilhelma Strūves gada atklāšanai par godu tika rīkota diskusija „Strūves ģeodēziskā loka nozīmība mūsdienās”. Diskusijā piedalījās UNESCO LNK, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pārstāvji, mantojuma studenti, kā arī UNESCO LNK Asamblejas prezidente, kultūras ministre Dace Melbārde, kas teica svinīgo uzrunu pasākuma atklāšanā. Diskusijas gaitā tika runāts par Strūves ģeodēziskā loka nozīmi UNESCO kontekstā, kā arī tā piensumu Latvijas pašvaldībām, kas aktīvi darbojas nominācijas popularizēšanā. Tika izcelts valsts kultūras pieminekļa statusa piešķirums diviem no Strūves ģeodēziskā loka punktiem – Bristene un Arbidāni, kā arī tika aktualizēta diskusija par šo punktu fizisko saglabāšanu.

Kuldīgas pilsētas spēle, Kuldīgā (2014. gada 23. maijs)

2014. gada 23. maijā Veckuldīgas pilskalnā notika tradicionālā Kuldīgas pilsētas spēle, ko rīkoja Kuldīgas novada pašvaldība sadarbībā ar UNESCO LNK un citiem partneriem. Spēles mērķis bija pievērst iedzīvotāju, īpaši skolēnu un jauniešu uzmanību Kuldīgai kā pasaules izcilākajiem kultūras un dabas pieminekļiem līdzvērtīgu mantojuma vietu. Spēle ir aktīvās un neformālās izglītošanās iespēja skolēniem, tajā piedalīties tika aicināti Kuldīgas un novada skolu skolēni 7.–9. klašu un 10.–12. klašu grupā. 2014. gadā spēles tēma bija „Pilsēta zem pilsētas”, jo īpaša nozīme bija paredzēta Kuldīgas arheoloģiskā mantojuma izzināšanai. Tēma veltīta notikumiem, stāstiem, objektiem un faktiem, kas saistīti ar Veckuldīgas pilskalnu kā dabas, kultūras un vēstures liecību, lai uzsvērtu daudzveidīgā mantojuma savstarpējo saistību un ietekmi uz vietas vēsturi. Spēles laikā dalībniekiem bija iespēja pārbaudīt savas radošuma prasmes un erudīciju 15 kontrolpunktos. Vienu no tiem organizēja UNESCO LNK, kur spēles dalībniekiem bija jāizveido prezentācija, ar kuras palīdzību jāpārliecina UNESCO Pasaules mantojuma komiteja iekļaut Kuldīgas vecpilsētu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja Ieva Švarca teica svinīgo uzrunu spēles atklāšanā, kā arī piešķīra UNESCO LNK simpātiju balvu vienai no dalībnieku komandām.

Kultūras izpausmju daudzveidības veicināšana

Bērnu un jauniešu plakātu zīmēšanas konkurss „Kultūru dažādība”

Sabiedrības integrācijas fonds sadarbībā ar UNESCO LNK organizēja plakātu zīmēšanas konkursu „Kultūru dažādība” Latvijas skolu bērniem un jauniešiem. Konkursa mērķis bija sniegt iespēju jauniešiem paust savu

redzējumu par sabiedrības dažādību un diskriminācijas negatīvajiem aspektiem, veidojot plakātus. Konkurss norisinājās UNESCO starptautiskās dienas „Kultūras daudzveidība dialogam un attīstībai” ietvaros, kad UNESCO LNK aicina pievērst sabiedrības uzmanību kultūras daudzveidībai kā platformai, kas nodrošina sapratni un toleranci dažādu tautu un kultūru starpā, kas vienlaikus ir būtisks priekšnosacījums miera un ilgtspējīgas attīstības ideju aizstāvēbai un veicināšanai. Konkurssam tika iesniegti 135 darbi no skolām visā Latvijā. UNESCO LNK Kultūras sektora vadītāja Ieva Švarca piedalījās konkursa noslēguma pasākumā, kurā teica svinīgo uzrunu un pasniedza UNESCO LNK simpātiju balvu.

Akadēmiskā sadarbība

UNESCO LNK akadēmisko sadarbību kultūras jautājumos stiprinājusi, sadarbojoties ar Ekonomikas un kultūras augstskolu un Latvijas Kultūras akadēmiju. Sadarbība īstenota savstarpējā pastāvīgā informācijas apmaiņas veidā, lekciju sniegšanā par UNESCO mandāta jautājumiem, kā arī atbalstot pētniecību un nodrošinot starptautisku ekspertīzi UNESCO starpvaldību institūciju ietvaros.

Sadarbība ar Ekonomikas un kultūras augstskolu 2014. gadā

Līdzšinējās sadarbības ietvaros 2014. gada 18. septembrī Komunikācijas un informācijas sektora vadītāja Evija Maļkeviča sniedza vieslekciju Ekonomikas un kultūras augstskolas studiju programmas „Kultūras vadība” studentiem par UNESCO darbību un programmām Latvijā un pasaulē, īpaši izceļot UNESCO kultūras programmu īstenošanu.

Sadarbība ar Latvijas Kultūras akadēmiju 2014. gadā

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Kultūras akadēmijas sadarbība ir noritējusi informācijas pastāvīgas apmaiņas veidā, gan attiecībā uz aktuālajiem pētījumiem un konferencēm, kas ir interesantas UNESCO LNK darbam, gan attiecībā uz UNESCO darba aktualitātēm, kas savukārt ir nozīmīgas Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmiskajā un pētniecības darbā. Informācijas apritē bijusi iesaistīta gan UNESCO LNK, gan Latvijas pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO.

UNESCO kultūras mantojuma programmu jautājumi tika aktualizēti vairākās lekcijās un vieslekcijās: maģistrantūras studiju kursa „Kultūrpolitika” ietvaros sniegta lekcija par UNESCO un nevalstisko organizāciju sadarbību (doc., Dr.art. Anita Vaivade), Bergenas Universitātē Bergenā, Norvēģijā sniegta vieslekcija par starptautisko tiesību jaunradi UNESCO, muzeju un kolekciju jomā (doc., Dr.art. Anita Vaivade), u.c. Tikusi aktualizēta Latvijas Kultūras akadēmijas sadarbība ar UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” īstenošanā iesaistīto Latvijas atmiņas institūciju tīklu, īpaši domājot par maģistrantūras apakšprogrammu „Muzeju un kultūras mantojuma studijas” un programmai veltīta studiju kursa īstenošanu. Latvijas Kultūras akadēmijas bakalaurs studiju apakšprogrammas „Tradicionālā kultūra un folklorā” studenti tika rosināti iesaistīties arī UNESCO LNK projektā „Baltijas ceļa stāsti” (www.thebalticway.eu).

Latvijas-Francijas zinātniskās sadarbības programmas „Osmoze” ietvaros uzsākts starptautisks pētniecības projekts „Pētniecības tīkla izveide nemateriālā kultūras mantojuma tiesību jomā” (2014–2015), kura vadītāja Latvijā ir doc., Dr.art. Anita Vaivade. Valsts pētījumu programmu ietvaros gūts atbalsts programmas „Habitus. Latvijas kultūras tradīciju ilgtspēja inovatīvā vidē” īstenošanai (2014–2017). Programmas vadītāja – prof., Dr.art. Rūta Muktupāvela, projekta vadītāja – asoc.prof., Dr.sc.soc. Anda Laķe. UNESCO LNK sniedza atbalsta vēstuli projekta pieteikumam, kā arī plāno līdzdarboties atsevišķu projekta etapu īstenošanā. Sadarbībā ar atbildīgajām valsts institūcijām veikts nacionāla mēroga pētījums „Risinājumu pilnveide kultūras objektu nelegālās aprites mazināšanai Latvijā” (2013–2015). Projekta vadītāja – doc., Dr.art. Anita Vaivade.

2014. gada janvārī Parīzē, Francijā UNESCO Pasaules mantojuma centrā iesniegts vērtēšanai pieteikums transnacionālās sērijveida nominācijas „Vikingu laika pieminekļi Ziemeļeiropā” iekļaušanai UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Sērijveida nomināciju kopā ar Islandi, Vāciju, Dāniju un Norvēģiju veidoja Latvija, nominācijā ietverot Grobiņas arheoloģisko ansambli. Nominācijas sagatavošanā būtisku ieguldījumu sniedza prof., Dr.hist. Juris Tālivaldis Urtāns. 2014. gadā Latvijas Kultūras akadēmijas docente Baiba Tjarve turpinājusi eksperta kapacitātē darboties ar UNESCO Starptautiskā fonda kultūras attīstībai iesniegto projektu izvērtējumu. Laika periodā no 2012. līdz 2016. gadam Latvija darbojas Starpvaldību komitejā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai (Komiteja), un 2014. gadā Latvijai tika uzticēts piedalīties Komitejas Apakškomitejā (*Subsidiary Body*) Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvā saraksta 2014. gada nomināciju izvērtējumam, ar uzdevumu atbilstoši noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem sagatavot vērtējumus par kopumā 48 nominācijām. Latvijas darba grupu vadīja doc., Dr.art. Anita Vaivade, un to veidoja kopumā 6 eksperti, tai skaitā Dr.art. Ieva Vītola, Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centra pētniece. 2014. gada laikā saistībā ar UNESCO Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu noritēja vairākas sanāksmes Parīzē, Francijā, kurās Latvijas delegāciju vadīja doc., Dr.art. Anita Vaivade: Apakškomitejas darba sagatavošana (27., 28. marts) un debates (1.–5. septembris), Konvencijas dalībvalstu tikšanās Ģenerālajā asamblejā (2.–4. jūnijs) un Komitejā (24.–28. novembris).

Pamatojoties uz īstenoto sadarbību un Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmisko, pētniecības un ekspertīzes darbu UNESCO kultūras programmu jautājumos, pēc UNESCO LNK ierosinājuma uzsāktas diskusijas par UNESCO katedras izveidi Latvijas Kultūras akadēmijā.

UNESCO Komunikācijas un informācijas programmas īstenošana

UNESCO organizācijas darbā būtiska loma ir komunikācijas un informācijas attīstības jautājumiem, kas skar arī kultūru, izglītību un zinātni. Latvijā UNESCO Komunikācijas un informācijas programmu īstenošanas mērķis ir pieejamas un kvalitatīvas informācijas vides pilnveide, dokumentārā mantojuma saglabāšana un pieejamība un aktīvas zināšanu sabiedrības veicināšana. Komunikācijas un informācijas programmu īstenošanas ietvaros Latvijā 2014. gadā izceļami divi zīmīgi notikumi – UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļautās nominācijas „Baltijas ceļš - cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” nominācijas popularizēšana Baltijas ceļa 25. gadadienas ietvaros ar projektu „Baltijas ceļa stāsti”, kā arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšana un UNESCO ģenerāldirektors vietnieka G. Engidas vizīte Latvijā, kas vēlreiz rosināja izvērtēt Latvijas sasniegumus Zināšanu sabiedrības veicināšanā un turpmāk aktualizēt šos jautājumus nozares institūciju dienas kārtībā.

Zināšanu sabiedrības attīstības veicināšana Latvijā

UNESCO uzsver zināšanu sabiedrības attīstības nozīmi, tostarp arī e-prasmju lomu ikviena cilvēka iespējām sevi realizēt visa mūža garumā. Tāpēc 2014. gadā UNESCO LNK iesaistījās un aicināja iesaistīties arī savus sadarbības partnerus Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas (LIKTA) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) organizētajā E-prasmju nedēļā, kas norisinājās no 2014. gada 24.–30. martam.

2014. gada pasākumu galvenās tēmas bija e-prasmju un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) karjera:

- E-prasmju nodarbinātībai un IKT karjerai: e-prasmju apmācību aktivitātes nodarbinātībai, e-prasmju novērtēšanas metodes un tiešsaistes rīki, IKT prasmju apliecināšana un sertifikācija, IKT karjeras dienas un citi IKT karjeras motivācijas pasākumi, IKT sacensības un konkursi jauniešiem, IKT un e-prasmju semināri uzņēmējiem.
- E-prasmju ikvienam: e-prasmju tēmām, kas uzsāk datoru un interneta lietošanu (first click), e-prasmju senioriem, digitālie sociālie mediji, iepazīšanās ar jauniem e-pakalpojumiem, drošība un aizsardzība Internetā, Interneta ētika un autortiesības.

UNESCO LNK aicināja ikvienu aktualizēt šos jautājumus, īpaši vēršot uzmanību personiskajām prasmēm un ikviena iespējai sevi realizēt visā mūža garumā. Uzsverot starppaaudžu dialoga nozīmīgo lomu prasmju un zināšanu apgūšanā un pārmantošanā, īpaši bibliotēkas bija aicinātas iesaistīties E-prasmju nedēļā un rīkot aktivitātes, kurās šoreiz jaunā paaudze dalītos zināšanās par tehnoloģijām ar saviem vecākiem un vecvecākiem, piemēram, parādot, kā sazināties ar mazbērniem vai radniekiem ārzemēs caur programmu „Skype”, kā internetā var atrast attēlus ar interesantiem zeķu un cimdu rakstiem, kā lietot dažādus e-pakalpojumus, neizejot ārpus mājas utt.

UNESCO aizvien aktualizē informācijas prātību, ar to saprotot „iespēju ikvienam cilvēkam visās dzīves jomās meklēt, novērtēt, izmantot un efektīvi radīt informāciju, lai sasniegtu savu personīgo, sociālo, profesionālo un izglītības mērķi”. UNESCO LNK īpaši izglītības iestādes aicināja mācību ietvaros aktualizēt informācijas prātību, rosināt audzēkņus uz pārdomām un diskusijām par informācijas lietošanu ikdienā, īpaši virtuālajā vidē pieejamās informācijas kvalitāti, izmantošanu un ētiku.

UNESCO LNK un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts

UNESCO aktualizē bibliotēku jautājumu gan komunikācijas un informācijas sektorā, gan kultūras nozarē, veicinot vērienīgas starptautiskas platformas veidošanu, lai izceltu bibliotēku lomu pasaules izaicinājumu risināšanā. Daudz plašākā izpratnē, bibliotēkas ir kā informācijas nesēji, atmiņu glabātāji, komunikācijas, zināšanu sabiedrības attīstības un sociālo procesu starpnieki. Bibliotēka ir ceļš uz zināšanām, nodrošinot pamata nosacījumus mūžizglītībai, veicinot neatkarīgu lēmumu pieņemšanu un kultūras attīstību personībām un sociālām grupām.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas pasākumā 2014. gada 29. augustā piedalījās UNESCO ģenerāldirektora vietnieks G.Engida, lai sveiktu Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenotājus un ikvienu tās apmeklētāju šajā starptautiski nozīmīgajā notikumā. Savā runā G. Engida uzsvēra: „Bibliotēka nav tikai grāmatu krātuve – tā ir vieta, kur glabājas zināšanas un brīnumi. Bibliotēka iemieso vērtības, kas tiek nodotas no paaudzes paaudzēm, tā ir vieta dialogam ar citiem cilvēkiem un iekļaujošām zināšanām, kas tik ļoti nepieciešamas 21. gadsimta sabiedrībai. Bibliotēka paver durvis uz pasauli, tā ir vieta radošumam un inovācijām, sapņiem un idejām, sarunām ar pagātni un iespējām nākotnei”.

1999. gadā UNESCO dalībvalstis Ģenerālkonferences laikā pieņēma rezolūciju par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas būvniecības projektu, kurā aicināja dalībvalstis un starptautisko sabiedrību nodrošināt visu iespējamo atbalstu šī projekta īstenošanā. Līdzīgu atbalstu tajā laikā saņēmis tikai viens

projekts – slavenās Aleksandrijas bibliotēkas būvniecība Ēģiptē. Pēc atbalsta saņemšanas no UNESCO Ģenerālkonferences, tika sekmēta finanšu piesaiste, kā arī izveidota UNESCO Starptautisko ekspertu komisija projekta metodoloģiskai vadībai, uzraudzībai un pilnveidošanai.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkls „Stāstu bibliotēkas”

UNESCO LNK tīkls „Stāstu bibliotēkas” ir īpaša sadarbības un pieredzes apmaiņas platforma, kuras ietvaros īsteno plaša tematiskā loka kultūras mantojumam un stāstniecības tradīcijai veltītas aktivitātes. Tīkla mērķis ir veicināt neformālo izglītību mantojuma jomā caur stāstniecību. Šobrīd tīklā darbojas 33 bibliotēkas no visas Latvijas. „Stāstu bibliotēkas” regulāri rīko stāstīšanas pasākumus vietējiem iedzīvotājiem un aktīvi iesaistās UNESCO LNK organizētās aktivitātēs, veicinot vietējo kopienu savstarpējo komunikāciju, interesi par stāstīšanas tradīciju, lokālā mantojuma apzināšanu, kā arī UNESCO idejām un vērtībām.

Vasaras skola Ventspilī (2014. gada 1.–3. jūlijs)

No 1. līdz 3. jūlijam Ventspilī norisinājās ikgadējā UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieku vasaras skola, kuras pirmā diena tika veltīta Baltijas ceļa 25. gadadienai un UNESCO LNK projektam „Baltijas ceļa stāsti”, savukārt pārējās dienas vasaras skolas dalībnieki tikās ar vietējiem Ventspils stāstniekiem un novadpētniecības praktizētājiem, kā arī piedalījās nodarbībās, lai papildinātu savu pieredzi stāstu stāstīšanā un radošā šīs tradīcijas aktualizēšanā Latvijas novados.

Vasaras skolas mērķis bija veicināt neformālo izglītību bibliotekāriem, aktualizējot stāstniecību, kā nozīmīgu sociālu prasmī starppaaudžu dialoga veicināšanā, kā arī nozīmīgu nemateriālā kultūras mantojuma daļu, nodrošinot zināšanu un prasmju tālāk nodošanu nākamajām paaudzēm. Prasmju pilnveidošanai tīkla dalībbibliotēku pārstāvjiem tika attīstīta stāstu stāstīšanas metodika, aktualizēta lokālā novadpētniecība un kopienas loma, sekmēta pieredzes apmaiņa starppaaudžu dialoga veicināšanai, kā arī pieredze dažāda veida un mēroga stāstu pasākumu rīkošanai bibliotēkās.

Zemgales stāstnieku festivāls „Gāž podus Rundālē!” (2014. gada 26.–28. septembris)

No 2014. gada 26.–28. septembrim Rundāles novada Saulaines ciematā norisinājās trešais Zemgales stāstnieku festivāls „Gāž podus Rundālē!”. To rīkoja Pilsrundāles bibliotēka, viena no UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniecēm, sadarbībā ar UNESCO LNK, Rundāles novada pašvaldību un ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Svinīgajā festivāla atklāšanā piedalījās Rundāles novada domes priekšsēdētājs Aivars Okmanis. Par stāstiem virtuālajā vidē stāstīja UNESCO LNK Komunikācijas un informācijas sektora vadītāja Evija Maļkeviča. Par Eiropas stāstiem Grundtvig projektu ietvaros, kā arī stāstniecības aktivitātēm Vidzemē stāstīja Vidzemes kultūras un mākslas biedrība "Haritas" pārstāve Solveiga Boicova. Par darbu ar stāstiem Zemgalē stāstīja Dobeles novada Centrālā bibliotēkas pārstāve Inta Tuza. Savukārt par pasakām un stāstiem Džūkstē stāstīja Džūkstes Pasaku muzeja vadītāja Regīna Jefremova. Lekciju „Ornaments. Raksts. Zīme. Nozīme” vadīja jostu audēja, folkloriste Inese Krūmiņa. Par savu pieredzi ar dzīvesstāstiem stāstīja arī pazīstamais radio žurnālists, rakstnieks Dzintars Tilaks. Festivāla ietvaros dalībnieki ar saviem stāstiem uzstājās Svitenes kāpostu svētkos, kā arī vēlāk viesojās mājā „Dimzēni”, kur iepazinās ar Ārijas Nākmanes privātkolekciju.

Festivāls tika organizēts, lai veicinātu stāstniecības tradīciju kā nozīmīgas nemateriālā kultūras mantojuma daļas saglabāšanu, attīstīšanu un tālāk nodošanu nākamajām paaudzēm Latvijā, īpaši pievēršoties Zemgales reģionam. Tas apvienoja individuālos stāstniekus, saliedējot arī vietējās kopienas iedzīvotājus. Festivāls pulcēja ievērojamus Latvijas stāstniekus un pārstāvjus no UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniekiem, tajā piedalījās tīkla „Stāstu bibliotēkas” eksperti Māra Mellēna un Guntis Pakalns, kā arī vietējās folkloras kopas.

UNESCO Pasaules preses brīvības dienas sagatavošana

Pēc Ārlietu ministrijas iniciatīvas UNESCO Latvijai ir uzticējusi 2015.gada Pasaules preses brīvības dienai veltītas konferences un Preses brīvības balvas pasniegšanas ceremonijas rīkošanu. Tajā Latvijas un citu UNESCO dalībvalstu mediju profesionāļi rosinās diskutēt par tādiem tematiem kā mediju redakcionālā neatkarība un pētnieciskās žurnālistikas attīstības iespējas, sievietes un mediji, digitālie mediji un inovācijas mediju vidē. Konference pulcēs vairākus simtus pasaules līmeņa žurnālistu, mediju nozares pārstāvju un ekspertu. To apmeklēs arī UNESCO ģenerāldirektore Irina Bokova un citas augsta līmeņa amatpersonas.

Lai iepazītos ar konferences un preses brīvības balvas norises vietām, kā arī tiktos ar konferences organizētājiem no Latvijas puses, laika posmā no 2014. gada 9.-10. oktobrim Latvijā uzturējās UNESCO sekretariāta pārstāvji Silvija Kudrē un Mings Kouk Lims. Vizītes laikā viņi tikās ar Ārlietu ministrijas pārstāvjiem, UNESCO LNK prezidenti, Kultūras ministri Daci Melbārdi, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes vadību, kā arī piedalījās apaļā galda diskusijā ar Latvijas mediju ekspertiem par konferencē izskatāmajām tēmām.

UNESCO programma „Pasaules atmiņa”

2014. gadā UNESCO programma „Pasaules atmiņa” tika popularizēta caur aktivitātēm, kas galvenokārt veltītas nominācijās raksturoto notikumu gadadienām. Informācija par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā un Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautajām nominācijām tika iekļauta dažādos informatīvos UNESCO LNK materiālos un prezentācijās, kas tika izplatītas sadarbības partneru tīkliem gan UNESCO nedēļā, gan citos UNESCO LNK rīkotos pasākumos un aktivitātēs.

Latvijas Centrālās Padomes Memoranda 70. gadadiena

2014. gada 17. martā apritēja 70 gadi kopš tika parakstīts Latvijas Centrālās Padomes Memorands – unikāls un valstiski nozīmīgs dokuments, kurā politiskie un kultūras darbinieki deklarēja nepieciešamību nekavējoties atjaunot Latvijas Republikas faktisko suverenitāti un izveidot Latvijas valdību.

Tā oriģināls 2009. gadā tika iekļauts UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Dokuments ir nozīmīgākās pretošanās kustības, Latvijas Centrālās Padomes, politiskās platformas un tās atbalstītāju apliecinājums cīnīties par brīvu un neatkarīgu Latvijas Republiku, neskatoties uz divu okupācijas režīmu – Padomju Savienības un nacistiskās Vācijas – centieniem to iznīcināt. Šajā ziņā Latvijas liktenis ir līdzīgs citām Austrumeiropas valstīm, kuras Otrā pasaules kara laikā piedzīvoja divus okupācijas režīmus. Vēl aizvien notiek mēģinājumi cīņā par savas valsts neatkarību pasniegt kā viena vai otra okupācijas režīma atbalstīšanu. LCP Memorands pierāda šāda skaidrojuma nepamatošību.

LCP Memoranda gadadienā atmiņas institūcijas, bibliotēkas un skolas tika aicinātas informēt savu institūciju apmeklētājus par šo Latvijai nozīmīgo dokumentāro mantojumu īpaši 17. martā. Tāpat ikviens tika aicināts iepazīties ar LCP Memoranda tekstu, kurā var aplūkot visu 189 parakstītāju vārdus, rosinot īpaši jauno paaudzi pētīt savas ģimenes, paziņu vai novadnieku saistību ar Memoranda parakstītājiem. Kā informatīvu materiālu ikviens bija aicināts izmantot UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Kara muzeju sagatavoto informatīvo prezentāciju.

Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītais projekts „Baltijas ceļa stāsti”

2014. gadā apritēja 25 gadi kopš Baltijas ceļa – unikālas un mierīgas masu demonstrācijas, kuras laikā vairāk nekā miljons cilvēku sadevās rokās, lai veidotu 600 km garu cilvēku ķēdi caur trim Baltijas valstīm, vienojot Igauniju, Latviju un Lietuvu centienos pēc brīvības.

Nozīmīgākie dokumenti par Baltijas ceļa organizēšanu 2009. gadā tika iekļauti UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā Latvijas, Lietuvas un Igaunijas kopīgi sagatavotā nominācijā „Baltijas ceļš - cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”. Baltijas ceļa dokumentāro mantojumu veido vērtīgs dokumentu arhīvs, kas ir saistīts ar šo vēsturisko notikumu.

Baltijas ceļš atmiņās un izjūtās par notikumiem Baltijas valstīs pirms 25 gadiem vieno vairāk nekā miljonu cilvēku. Pasaulē plaši izskanējušajā protesta akcijā roku rokā sadēvēs visdažādākie cilvēki: dažādu profesiju un tautību pārstāvji, vīrieši un sievietes, veci un jauni, cilvēki ar atšķirīgu politisko pārliecību. Katram no šiem dalībniekiem ir savas atmiņas gan par motivāciju, gan par redzēto un piedzīvoto. Tāpēc, lai stiprinātu kolektīvo atmiņu un nodotu daudzveidīgo Baltijas ceļa dalībnieku pieredzi nākamajām paaudzēm, ir svarīgi dokumentēt iedzīvotāju atmiņu stāstus, kas no jauna daudzpusīgi raksturotu šo notikumu.

Projekta apraksts

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija projektu „Baltijas ceļa stāsti” īstenoja no 2014. gada 2. aprīļa līdz 16. decembrim sadarbībā ar partneriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Projekta mērķis bija veicināt sabiedrības izpratni par Baltijas ceļa notikumiem, apkopojot un darot pieejamus cilvēku atmiņu stāstus, lai tie neatkarīgi no atrašanās vietas tiktu saglabāti nākamajām paaudzēm un kļūtu pieejami gan virtuālajā vidē, gan muzeju un bibliotēku kolekcijās.

Projekta laikā ikviens Baltijas ceļa laikabiedrs vai atbalstītājs bija aicināts fiksēt savu Baltijas ceļa pieredzi, neatkarīgi no tā, kādā veidā viņš Baltijas ceļu pieredzējis: ir piedalījies, izlēmis nepiedalīties, vai arī bijis dalībnieks kādā no atbalsta akcijām citur pasaulē.

Projektam tika izveidota īpaša interneta vietne www.thebalticway.eu, kurā ikviens interesents varēja ierakstīt savu vai tuvinieku Baltijas ceļa pieredzi, iestāties virtuālajā Baltijas ceļā un uzzināt aktuālo informāciju par projekta ietvaros īstenotajām aktivitātēm un arī par citiem pasākumiem, kas veltīti Baltijas ceļa 25. gadadienai.

Projekta īstenošana

Projekts tika atklāts 2014. gada 2. aprīlī ar starptautisku konferenci, kurā tās dalībnieki tika informēti par iespējām pašiem iesaistīties un iesaistīt citus interesentus Baltijas ceļa atmiņu stāstu apkopošanā. Projekta īstenošanā piedalīties bija aicināts ikviens interesents, tostarp valsts un nevalstisko organizāciju pārstāvji, UNESCO nacionālo komisiju partneri Baltijas valstīs, izglītības iestādes, bibliotēkas, muzeji, arhīvi un kolekciju glabātāji, kā arī organizācijas, kas sadarbojas ar diasporām. Ikviens bija aicināts ne vien dalīties ar savu stāstu, bet arī rosināt citus stāstīt un iesaistīties stāstu apkopošanā, palīdzot tos pierakstīt mājaslapā www.thebalticway.eu, kā arī informēt UNESCO LNK par Baltijas ceļa 25. gadadienai un projektam veltītiem pasākumiem un aktivitātēm.

Projekta īstenošanas gaitā īpaša uzmanība tika veltīta sociālo tīklu lietotāju mērķauditorijai, lai sekmētu Baltijas ceļa 25. gadadienas popularizēšanu un atmiņu stāstu apkopošanu virtuālajā vidē. Ikviens tika mudināts par projekta ideju informēt savus draugus, radus, kolēģus, institūciju apmeklētājus un citus interesentus, caur saviem personīgajiem sociālo tīklu profiliem, kā arī iesaistīties īpašās aktivitātēs, akcijās un konkursos.

Baltijas ceļa atmiņu un pieredzes stāstu kvalitatīvai apkopošanai tika izstrādāts metodisks materiāls par dzīvās vēstures liecību dokumentēšanu. Lai rosinātu šī materiāla plašu pielietojumu un skaidrotu praktiskas nianšes, UNESCO LNK rīkoja dažādus izglītojošus seminārus un konferences, kuru mērķis bija iepazīstināt ar izstrādāto materiālu, apmācīt tā lietošanā un instruēt par informācijas apmaiņu projekta „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros, stāstu iesniegšanu un aktivitātēm visa gada garumā.

UNESCO LNK aicināja iesaistīties sadarbības partnerus īpaši Latvijas reģionos – tīkla „Stāstu bibliotēkas” 33 bibliotēkas, Asociēto skolu projekta 20 skolas, 13 programmā „Pasaules atmiņa” iesaistītos muzejus, kā arī

citus interesentus un sadarbības partnerus Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Iesaistītie tīkli darbojās kā projekta mērķu multiplikatori, kā arī kvalitatīvi informācijas avoti vietējā mērogā, kur ikviens interesents varēja vērsties pēc konsultācijas, apmeklēt institūcijās organizētus stāstu vakarus, atmiņu pēcpusdienas, izglītojošas nodarbības un citas aktivitātes, kas tika veltītas Baltijas ceļa 25 gadadienai un atmiņu stāstu fiksēšanai.

Visi projekta laikā savāktie stāsti tika apkopoti Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītā kolekcijā, kas 2014. gada 16. decembrī tika nodota glabāšanai Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā kā nozīmīga mantojuma daļa. Lai izveidotu vizuālu ieskatu par visiem apkopotajiem stāstiem un vizuālo materiālu, no iesūtītajiem 920 stāstiem tika izvēlēti 25 raksturīgākie Baltijas ceļa stāsti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, kas apkopoti īpašā Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītā elektroniskā izdevumā. Izdevums ikvienam pieejams latviešu, lietuviešu, igauņu un angļu valodā interneta vietnē www.thebalticway.eu.

Sadarbības partneri projektā

Projekta īstenošana nebūtu iespējama bez aktīvas sadarbības partneru iesaistes un atbalsta. Daudzdimensionāla un plaša informācijas izplatīšana notika sadarbībā ar tādiem partneriem kā Latvijas Republikas Valsts kanceleja, Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija un Valsts izglītības satura centrs, UNESCO Lietuvas Nacionālā komisija, UNESCO Igaunijas Nacionālā komisija, Igaunijas Okupāciju muzejs, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, Vēstures skolotāju biedrība, portāls „Latvieši.com” un citi. Igaunijā un Lietuvā projektam tika gūts atbalsts no Lietuvas un Igaunijas Valdības kancelejām.

Uzsverot Baltijas ceļa norises un Berlīnes mūra krišanas vienojošās idejas, projekta ideju finansiāli atbalstīja Konrāda Adenauera fonds. Finansējums tika izmantots, lai nodrošinātu projekta atklāšanas konferences norisi (2014. gada 2. aprīlī), kā arī segtu ceļa un uzturēšanās izdevumus ārzemju ekspertiem. Konrāda Adenauera fonda līdzfinansējums tika sniegts arī projekta ietvaros rīkotajam Baltijas valstu jauniešu forumam „Ejam tālāk pa Baltijas ceļu”, kas Valmierā norisinājās no 2014. gada 6.-7. novembrim.

Projekta ietvaros 2014. gada augustā notika sadarbība ar portālu „Delfi” Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Sadarbības ietvaros portālā igauņu, latviešu un lietuviešu valodā Baltijas ceļa gadadienai tika izveidota sadaļa „Baltijas ceļam 25”. Ar Latvijas Republikas Valsts kancelejas atbalstu portālā tika ievietoti UNESCO LNK projekta „Baltijas ceļa stāsti” baneri, kas portāla apmeklētājus aicināja iestāties virtuālajā Baltijas ceļā interneta vietnē www.thebalticway.eu.

Baltijas ceļa 25. gadadienā, 23. augustā, kā arī visā projekta īstenošanas gaitā UNESCO LNK sadarbojās ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB), kuras telpās norisinājās projekta „Baltijas ceļa stāsti” ieskandināšanas pasākums un jaunās LNB ierakstu studijas atklāšana. Pēc 23. augusta LNB ierakstu studijā ikviens varēja ierakstīt savu Baltijas ceļa stāstu, lai papildinātu gan projekta „Baltijas ceļa stāsti” kolekciju, gan digitālās vietnes „Europeana 1989” arhīvu. LNB telpās tika organizēti arī citi Baltijas ceļam veltīti pasākumi.

Projekta interneta vietnes www.thebalticway.eu izstrāde un idejas pilnveide notika sadarbībā ar uzņēmumu „Select IT”. Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītās publikācijas saturs tika izstrādāts sadarbībā ar Vēstures skolotāju biedrību un Starptozaru mākslas grupu „Serde”, savukārt izdevuma dizains – sadarbībā ar izdevniecību „Lielvārds”. UNESCO LNK sadarbojās ar tulkojumu biroju „SKRIVANEK”, jo projektā visi informatīvie materiāli un mājas lapas saturs bija nodrošināts latviešu, lietuviešu, igauņu un angļu valodā.

Atbalsts tika sniegts arī no vietējām pašvaldībām, kas atbalstīja gan projektā iesaistīto cilvēku līdzdalību UNESCO LNK organizētajos pasākumos, gan vietēja mēroga pasākumu rīkošanu. Projekta īstenošanai liela nozīme bija tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniekiem, UNESCO Asociēto skolu projekta dalībiskolām, īpaši Valmieras Valsts ģimnāzijai un Valmieras sākumskolai, kā arī UNESCO programmā „Pasaules atmiņa” iesaistītajiem muzejiem.

Projekta pasākumi

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” atklāšanas konference Ārlietu ministrijā (2014. gada 2. aprīlis)

2014. gada 2. aprīlī Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas telpās notika projekta „Baltijas ceļa stāsti” svinīgā atklāšanas konference, kas tika rīkota ar Konrāda Adenauera fonda finansiālu atbalstu. Konference pulcēja vairāk nekā 100 dalībniekus – Latvijas atmiņas institūciju pārstāvjus, bibliotekārus, izglītības iestāžu pārstāvjus, kā arī ekspertus un dalībniekus no Vācijas, Lietuvas un Igaunijas. Konferences mērķis bija informēt par Baltijas ceļa nozīmi kolektīvās atmiņas veidošanā un nepieciešamību tās stiprināšanā, kā arī informēt par Baltijas ceļa 25. gadadienu un tai veltītā projekta „Baltijas ceļa stāsti” iecerēm, skaidrot metodiskā materiāla pielietojumu atmiņu dokumentēšanā, kā arī mudināt klātesošos iesaistīties un būt par šī projekta idejas popularizētājiem reģionos.

Konference bija vērtīgs pienesums projekta idejas popularizēšanai, jo guva gan nacionāla mēroga mediju, gan reģionālo mediju uzmanību. Konferences norise un vērtīgās diskusijas vēlreiz pierādīja, ka Baltijas ceļš ir notikums, kas apliecina triju tautu uzņēmību, mērķtiecību un saliedētību, tāpēc aizvien ir jāveicina izpratne par šo notikumu īpaši jaunajām paaudzēm.

UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” seminārs projekta „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros „Kam pieder stāsts?” (2014. gada 23. aprīlis)

Seminārs norisinājās zīmīgā dienā – Pasaules grāmatu un autortiesību dienā, uzsverot informācijas unikalitāti, intelektuālā īpašuma tiesības, kā arī ētikas principus, dokumentējot atmiņu stāstus. Seminārs pulcēja UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniekus no visas Latvijas. Semināra mērķis bija vēlreiz aktualizēt stāstīšanas tradīciju kā nozīmīgu kultūras mantojuma daļu un kultūras izziņas līdzekli. Kopā ar UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniekiem seminārā tika diskutēts par dažādiem ar stāstīšanas tradīciju saistītiem jautājumiem, piemēram, kā atšķirt stāstu no informācijas sniegšanas, kāda ir stāstnieka ētika, kas būtu jāņem vērā dažādās situācijās un kā stāstīšanas tradīcija izpaužas citās kultūrās. Semināra laikā tika sniegta plašāka informācija par UNESCO LNK projektu „Baltijas ceļa stāsti”. Ar prezentāciju par atmiņu stāstu dokumentēšanas pamatprincipiem uzstājās Vēstures skolotāju biedrības pārstāve Danute Dūra. Seminārā tika diskutēts par to, kā tīkla „Stāstu bibliotēkas” varētu popularizēt projekta ideju un stāstu fiksēšanā iesaistīt pēc iespējas vairāk vietējos iedzīvotājus.

Projektam „Baltijas ceļa stāsti” veltīta konference Ventspilī (2014. gada 1. jūlijs)

1. jūlijā Pārventas bibliotēkā norisinājās Baltijas ceļam veltīta konference, kurā piedalījās gan UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieki, gan pieaicinātie eksperti un vietējie ventspilnieki.

Par UNESCO LNK projekta „Baltijas ceļa stāsti” aktualitātēm un turpmāk plānotajām aktivitātēm informēja UNESCO LNK Komunikācijas un informācijas sektora vadītāja Evija Maļkeviča. Savukārt priekšlasījumu par tēmu „Baltijas ceļš – politiskā un vēsturiskā nozīme Baltijas valstu attīstībā” sniedza sabiedriskais darbinieks, pedagogs, vēstures skolotājs un mācību grāmatu autors Andris Tomašūns. Tāpat ieskatu par tēmu „Baltijas ceļa atbalsis Padomju Savienībā un pasaulē” sniedza Tautas frontes muzeja speciāliste Antra Mazūra.

Lai veicinātu pieredzes apmaiņu par darbu ar Baltijas ceļa liecībām, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja muzejpedagoģe Ingūna Podžuka informēja par Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbu, popularizējot Baltijas ceļa dokumentētās liecības. Konferencē uzstājās arī Vēstures skolotāju biedrības pārstāve D.Dūra, kura aicināja interesentus meklēt dažādus veidus vietējās sabiedrības iesaistei projektā „Baltijas ceļa stāsti”, kā arī dalījās pieredzē un sniedza priekšlikumus par darbu ar dažādām mērķauditorijām.

Konference bija nozīmīgs projekta īstenošanas gaitas starpposma izvērtējums, lai sekmētu turpmāku veiksmīgu Baltijas ceļa stāstu dokumentēšanu un to pieejamības nodrošināšanu interneta vietnē www.thebalticway.eu. Īpaši diskusijas laikā tika pārrunātas dažādas neskaidrības vai jautājumi, kas attiecas uz atmiņu stāstu dokumentēšanu un Baltijas ceļa stāstu formas noformēšanu.

Atmiņu vakars pie Mārtiņa Sirmā (2014. gada 14. augusts)

Lai veicinātu dažāda veida mediju interesi, atspoguļot projekta „Baltijas ceļa stāsti” daudzpusību, 2014. gada 14. augustā tika organizēta atmiņu pēcpusdiena sabiedrībā atpazīstamām personībām. Tajā piedalījās aktrise Santa Didžus, režisore Žaklīna Cinovska un mūziķis Ingus Ulmanis. Atmiņu pēcpusdiena norisinājās pie pavāra Mārtiņa Sirmā „3 pavāru restorānā”. Atmiņu pēcpusdienas mērķis bija rosināt viesus pastāstīt savu Baltijas ceļa stāstu un savstarpēji dalīties atmiņās par tā laika notikumiem un sajūtām. Atmiņu pēcpusdiena tika rīkota kā viens no atbalsta pasākumiem UNESCO LNK projektam “Baltijas ceļa stāsti”, lai ar populāru cilvēku atmiņu stāstiem rosinātu plašāku sabiedrības daļu dalīties arī ar saviem Baltijas ceļa stāstiem, kā arī iestāties virtuālajā Baltijas ceļā interneta vietnē www.thebalticway.eu.

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” ieskandināšana un Latvijas Nacionālās bibliotēkas ierakstu studijas atklāšana (2014. gada 23. augusts)

23. augustā, Baltijas ceļa 25. gadadienā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika projektam „Baltijas ceļa stāsti” veltīts pasākums, līdz ar kuru tika atklāta arī jaunā LNB skaņu ierakstu studija. Pasākums tika rīkots sadarbībā ar Latvijas Republikas Valsts kanceleju un LNB. Svinīgajā pasākumā piedalījās trīs Baltijas valstu premjeri, kas pasākumu atklāja ar svinīgām uzrunām. Uzrunas klātesošajiem veltīja arī Latvijas Republikas kultūras ministre, UNESCO LNK prezidente Dace Melbārde, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministre, UNESCO LNK viceprezidente Ina Druvieta, kā arī LNB direktors Andris Vilks. Pēc pasākuma svinīgās daļas ar astoņiem stāstiem par akciju "Baltijas ceļš" tika atklāta LNB skaņu ierakstu studija. Pirmie savus stāstus LNB skaņu ierakstu studijā izstāstīja Ministru prezidente Laimdota Straujuma, Igaunijas premjerministrs Tāvi Reivass (*Taavi Rõivas*), Lietuvas premjerministrs Alģirds Butkevičs (*Algirdas Butkevičius*), kultūras ministre Dace Melbārde, izglītības un zinātnes ministre Ina Druvieta, LNB direktors Andris Vilks, bijusī Latvijas diplomāte Aina Nagobads-Ābola un "Europeana 1989" pārstāvis Franks Drauške (*Frank Drauschke*). Līdz ar LNB audio studijas atklāšanu, projekta „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros līdz 30. oktobrim ikviens tika aicināts ierakstīt savu Baltijas ceļa stāstu, veidojot īpašu Baltijas ceļa audio kolekciju.

Baltijas ceļa stunda Valmierā (2014. gada 11. septembris)

Lai veicinātu jauniešu izpratni par Baltijas ceļa norisi pirms 25 gadiem un tā nozīmi, pēc UNESCO LNK un Valsts izglītības satura centra (VISC) iniciatīvas izglītības iestādes visā Latvijā bija aicinātas rīkot Baltijas ceļa stundu un iesaistīties projektā „Baltijas ceļa stāsti”. Pirmās mācību stundas par Baltijas ceļu notika 11. septembrī Valmieras sākumskolā un Valmieras Valsts ģimnāzijā. Baltijas ceļa mācību stundās Valmierā piedalījās UNESCO LNK ģenerālsekretāres p.i. Baiba Moļņika un Izglītības sektora vadītāja Ilze Dalbiņa, VISC Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vecākā referente Evija Pelša, kā arī Vēstures skolotāju biedrības pārstāve Danute Dūra.

Šādas Baltijas ceļa stundas notika arī citās mācību iestādēs, piemēram, Talsu Valsts ģimnāzijā un Jēkabpils pamatskolā, Rīgas Tūrisma un radošo industriju tehnikumā un citur. Baltijas ceļa stundas daudzviet tika uzsāktas ar simbolisku sadošanos rokās, vienojot gan klases, gan visas pilsētā esošas izglītības iestādes. Piemēram, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums organizēja simbolisku triju šīs skolas filiāļu audzēkņu un to mācībspēku sadošanos rokās, Rīgas ielās vienojot vairāk nekā 2000 cilvēku. Savukārt Ventspilī šāda simboliska sadošanās rokās tika organizēta visām Ventspils pilsētas izglītības iestādēm, vienojot ap 3000 audzēkņu.

Baltijas ceļa 25. gadadienai izglītības iestādes rīkoja ne vien mācību stundas, bet arī muzikālus priekšnesumus, diskusijas, erudīcijas spēles un konferences. Simboliskā sadošanās rokās jauniešiem rosināja turpmāko diskusiju gan par sajūtām, gan motivāciju, iestājoties simboliskajā Baltijas ceļā šodien, kā arī deva iespēju iztēloties šādu sadošanos rokās pirms 25 gadiem.

UNESCO nedēļas ietvaros Baltijas ceļam un projektam „Baltijas ceļa stāsti” UNESCO LNK veltīja trīs pasākumus:

- Seminārs LNB „Saglabājot Pasaules atmiņu” (2014. gada 14. oktobris)

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” īstenošana Latvijā ir viena no UNESCO LNK darba prioritātēm ar mērķi apzināt nozīmīgāko dokumentāro mantojumu un veicināt tā aizsardzību, pieejamību un atpazīstamību Latvijā un starptautiski.

Nozīmīgākie dokumenti par Baltijas ceļa organizēšanu 2009. gadā tika iekļauti UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā, tāpēc semināra mērķis bija diskutēt par dokumentārā mantojuma atpazīstamības veicināšanu programmas „Pasaules atmiņa” ietvaros Latvijā, zīmīgākajiem notikumiem attiecībā uz reģistros iekļauto dokumentāro mantojumu, kā arī turpmāko iespējamo sadarbību ar atmiņas institūcijām un izglītības iestādēm. Seminārs LNB telpās pulcēja UNESCO programmā „Pasaules atmiņa” iesaistītos atmiņas institūciju pārstāvjus un nozares ekspertus. Semināra dalībnieki tika informēti par projekta „Baltijas ceļa stāsti” īstenošanas gaitu un pozitīvo pieredzi dažādi pieejai vēsturisko liecību popularizēšanā īpaši izglītības iestādēs un bibliotēkās.

- Projekta „Baltijas ceļa stāsti” izvērtējuma seminārs UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniekiem Siguldā (2014. gada 15. oktobris)

15. oktobrī Siguldas novada Siguldas pagasta Jūdažu bibliotēkā notika UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieku seminārs, kas tika veltīts UNESCO nedēļas tematikai – stāstniecības tradīcijai, tās praktizēšanai un projektam „Baltijas ceļa stāsti”. Seminārā tika izzināta dažādu kultūras pasākumu nozīme vietējās sabiedrības attīstībā, tostarp, rīkojot pasākumus, kas veltīti Baltijas ceļa 25. gadadienai, kā arī veicināta semināra dalībnieku savstarpējā pieredzes apmaiņa liecību apkopošanā par Baltijas ceļu. Semināra dalībnieki tika informēti arī par aktualitātēm projekta „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros. Diskusijās bibliotēku pārstāvji informēja par dažādām situācijām un izaicinājumiem, kas radās, dokumentējot vietējo iedzīvotāju Baltijas ceļa atmiņu stāstus. Projektā iesaistītie bibliotēku pārstāvji atzina, ka dokumentēšanas prasmes un metodiskā materiāla praktizēšana, veicinājusi jaunu pieredzi, kas īpaši vērtīga turpmākajā novadpētniecības darbā.

- Daiņa Īvāna tikšanās ar skolu jauniešiem Tautas frontes muzejā un Baltijas ceļa stāstu ierakstīšana Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (2014. gada 16. oktobris)

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļauto Baltijas ceļa nozīmīgāko liecību glabātājs Latvijā ir Tautas frontes muzejs. Aktualizējot stāstus par mantojumu, 16. oktobrī Tautas frontes muzejā Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma skolēniem tika organizēta tikšanās ar Daini Īvānu. Tās laikā skolēni tika iepazīstināti ar muzeja ekspozīciju, par kuru stāstīja pats bijušais Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs. Pēc muzeja apmeklējuma visi kopīgi devās uz LNB, lai Daiņa Īvāna Baltijas ceļa stāstu ierakstītu LNB ierakstu studijā. LNB ierakstu studijā, atbalstot UNESCO LNK projektu „Baltijas ceļa stāsti”, savu Baltijas ceļa pieredzi iemūžināja arī bijusī Latvijas Tautas frontes informācijas centra vadītāja Sarmīte Ēlerte un bijušais Latvijas Televīzijas krievu ziņu veidotājs Aleksandrs Mirjins.

Baltijas valstu skolēnu pašpārvalžu forums „Ejam tālāk pa Baltijas ceļu” Valmierā (2014. gada 6.–7. novembris)

UNESCO LNK sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru (VISC) un Baltijas valstu izglītības iestādēm no 2014. gada 6.–7. novembrim Valmieras sākumskolā organizēja Baltijas valstu skolēnu pašpārvalžu forumu „Ejam tālāk pa Baltijas ceļu”. Forumā mērķi bija veicināt jauniešu izpratni par Baltijas ceļa nozīmi Baltijas valstu neatkarības atjaunošanā, kolektīvās atmiņas veidošanā un valstiskuma stiprināšanā, aktualizēt skolēnu pašpārvalžu darbības nozīmi pilsoniskajā līdzdalībā Baltijas valstīs un attīstīt turpmāku sadarbību starp Baltijas valstu skolēnu pašpārvaldēm.

Forumā piedalījās 120 dalībnieki: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas izglītības iestāžu skolēnu pašpārvalžu pārstāvji, viņu pedagogi-skolēnu pašpārvalžu konsultanti un uzaicinātie viesi – dažādu institūciju un organizāciju pārstāvji. Priekšroka dalībai forumā tika dota izglītības iestādēm, kas darbojas UNESCO Asociēto skolu projekta tīklā, un skolām, kas iepriekš iesaistījušās ar UNESCO tēmām saistītos pasākumos, īstenojušas aktivitātes, kas saistītas ar kultūras mantojuma pieejamības veicināšanu virtuālajā vidē, tostarp projektā „Baltijas ceļa stāsti”, kā arī skolēnu pašpārvalžu pārstāvji un/vai skolotāji, kas var brīvi sazināties angļu valodā.

Foruma laikā skolēniem bija iespējas stiprināt vēsturisko atmiņu, domājot par Baltijas ceļa un trešās atmodas notikumiem, apliecināt savu patriotismu un piederības apziņu valstij, iesaistīties diskusijās un radošajās darba grupās, kur tika pārrunāti jautājumi par Baltijas valstu kopīgajiem vēsturiskajiem notikumiem. Diskusijās skolēni puda attieksmi un skaidroja savu izpratni par tā laika notikumiem, kā arī sniedza idejas turpmākām iespējamajām aktivitātēm mērķtiecīgākas pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai, kurās jaunieši varētu iesaistīties kopīgi, izmantojot sociālos medijus.

Projekta noslēguma pasākums – projekta „Baltijas ceļa stāsti” kolekcijas nodošana Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam (2014. gada 16. decembris)

Noslēdzot projektu „Baltijas ceļa stāsti”, 16. decembrī UNESCO LNK Latvijas Nacionālā vēstures muzeja telpās rīkoja svinīgu pasākumu, kura laikā tika nodota projekta laikā izveidotā kolekcija ar vairāk nekā 900 stāstiem par Baltijas ceļu. Atmiņu stāsti turpmāk tiks glabāti un ikvienam interesentam pieejami Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolekcijā. Baltijas ceļa stāsti tika iesūtīti no 20 valstīm. Stāstu kolekcija lietuviešu valodā tika nodota glabāšanai Lietuvas Centrālajam valsts arhīvam un igauņu valodā – Igaunijas Okupāciju muzejam.

Svinīgajā kolekcijas nodošanā piedalījās UNESCO LNK prezidente, kultūras ministre Dace Melbārde, Ministru prezidentes parlamentārais sekretārs Rihards Kols, Lietuvas un Igaunijas nacionālo komisiju pārstāvji, atmiņu stāstu autori, kā arī projekta sadarbības partneri un atbalstītāji. Pasākumā tika prezentēts arī Baltijas ceļam veltīto atmiņu stāstu izdevums, kurā iekļauti 25 tam laikam raksturīgākie stāsti. Izdevums veidots kā izziņas avots par Baltijas ceļa norisi un būs pieejams elektroniski ikvienam interesentam vietnē www.thebalticway.eu, kur arī turpmāk glabāsies visi projektam tiešsaistē iesniegtie Baltijas ceļa stāsti. Pasākumā tika demonstrēts projekta video, kurā apkopota informācija par projekta īstenošanas gaitu un rezultātiem.

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” virtuālā vietne www.thebalticway.eu

Viens no svarīgajiem interneta vietnes www.thebalticway.eu uzdevumiem bija funkcionēt par starptautisku starpinstitucionālu informācijas apmaiņas platformu, kas veltīta Baltijas ceļa 25. gadadienas atzīmēšanai, metodisko un informatīvo materiālu pieejamībai latviešu, lietuviešu, igauņu un angļu valodā un atmiņu stāstu pierakstīšanai. Interneta vietne kalpoja arī kā veiksmīga sasaiste ar sociālo tīklu (facebook.com, draugiem.lv un twitter.com) mērķauditorijām, lai veicinātu šo lietotāju iesaisti gan projektā, gan Baltijas ceļa 25. gadadienas atzīmēšanā. Kopumā virtuālo platformu projekta laikā apmeklēja vairāk nekā 37 000 lietotāju no 102 valstīm, savukārt virtuālajā Baltijas ceļā iestājās vairāk nekā 3200 dalībnieku.

Projektam veltītie profili sociālo tīklu portālos

Lai nodrošinātu regulāru aktivitāti sociālajos tīklos, tika izveidoti projekta sociālo tīklu profili:

- www.draugiem.lv (<http://www.draugiem.lv/balticway/>)
- [www.facebook.com](https://www.facebook.com/balticway2013) (<https://www.facebook.com/balticway2013>)
- [www.twitter.com](https://twitter.com/BalticWay) (<https://twitter.com/BalticWay>).

Sociālajiem tīkliem tika izstrādāts komunikācijas plāns, lai nodrošinātu regulāru informācijas apmaiņu dažādās mērķauditorijās. Prioritārais sociālais tīkls ir Facebook.com, jo tajā bija iespējams sasniegt arī Lietuvas un Igaunijas mērķauditorijas, kā arī citus ārzemju lietotājus.

Laika posmam no 2014. gada jūnija līdz decembrim sociālo tīklu veiksmīgai pārvaldīšanai tika izveidota komunikācijas stratēģija. Katram mēnesim tika veidots arī komunikācijas plāns, lai sekmētu ierakstu un informācijas daudzveidību sociālajos tīklos. Sociālo tīklu aktivitāšu mērķis bija iesaistīt sociālo tīklu lietotājus domu un atmiņu apmaiņā par Baltijas ceļu, kā arī informēt par Baltijas ceļam veltītiem pasākumiem, īpašu uzmanību pievēršot UNESCO LNK projekta „Baltijas ceļa stāsti” aktivitātēm un iespējai „iestāties virtuālajā Baltijas ceļā”. Kopumā caur projekta sociālo tīklu profiliem tika uzrunāti vairāk nekā 170 000 unikālo lietotāji, tostarp 500 000 twitter.com.

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” metodiskais materiāls par dzīvās vēstures liecību dokumentēšanu

Veicinot novadpētniecību par Baltijas ceļu Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, projekta ietvaros tika izstrādāts metodiskais materiāls latviešu, lietuviešu, igauņu un angļu valodā. Metodiskais materiāls sastāv no vairākām daļām – projekta apraksta, metodiskās informācijas darbam ar dažādām mērķauditorijām, stāstu formas un vienošanās ar stāstu sniedzēja.

Metodiskā materiāla tiešā mērķauditorija bija izglītības iestādes, muzeji un bibliotēkas, jo tajā tika sniegti daudz un dažādi padomi, kā rosināt šo institūciju apmeklētājus sarunai par Baltijas ceļu. Tajā pašā laikā šis materiāls bija kā iedvesmojošu ideju krājums ikvienam interesentam, kurš vēlējās iesaistīties projektā un atzīmēt Baltijas ceļa 25. gadadienu. Izstrādātais materiāls tika prezentēts visos UNESCO LNK rīkotajos semināros un konferencēs, ar mērķi iepazīstināt klātesošos ar izstrādāto materiālu, apmācīt tā lietošanā un instruēt par informēšanas veidiem akcijas „Baltijas ceļa stāsti” ietvaros, kā arī informēt par citām aktivitātēm visa gada garumā.

Projekta „Baltijas ceļa stāsti” elektroniskais izdevums 4 valodās

Izdevuma „Baltijas ceļa stāsti” mērķis bija atspoguļot Baltijas ceļa dalībnieku daudzveidīgās pieredzes – pavisam 25 atmiņu stāstus, kuri vienlaikus gan papildinātu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” ierakstītā Baltijas ceļa dokumentārā mantojuma sniegto informāciju, gan veidotu unikālu liecību par sabiedrības skatījumu uz šo nozīmīgo notikumu pirms 25 gadiem.

Izdevums veidots, kā elektroniski šķirstāma A4 publikācija, ko iespējams lejuplādēt un izdrukāt, kā arī aplūkot mobilajās aplikācijās. Tas brīvi pieejams 4 valodās projekta interneta vietnē www.thebalticway.eu:

Latviešu valodā: <http://www.thebalticway.eu/publikacija/>

Igauņu valodā: <http://www.thebalticway.eu/et/avaldamine/>

Lietuviešu valodā: <http://www.thebalticway.eu/lt/leidinys/>

Angļu valodā: <http://www.thebalticway.eu/en/publication-en/>

Projekta rezultātu izvērtējums

Informācija par projektu „Baltijas ceļa stāsti”, kā par labās prakses piemēru sabiedrības iesaistei vērtību izzināšanā un informācijas pieejamības nodrošināšanā, tika sagatavota un iesniegta UNESCO Sekretariātam Parīzē. Tāpat, uzsverot piekļuvi informācijai un zināšanām, IKT aplikāciju priekšrocības, kā arī izceļot kultūru daudzveidību, identitātes jautājumus un vietējo saturu, informācija par projektu tika iesniegta Pasaules informācijas sabiedrības samita (*World Summit for Information Society, WSIS*) gatavotajam ziņojumam par WSIS mērķu īstenošanu un labās prakses piemēriem 2014./2015. gadā.

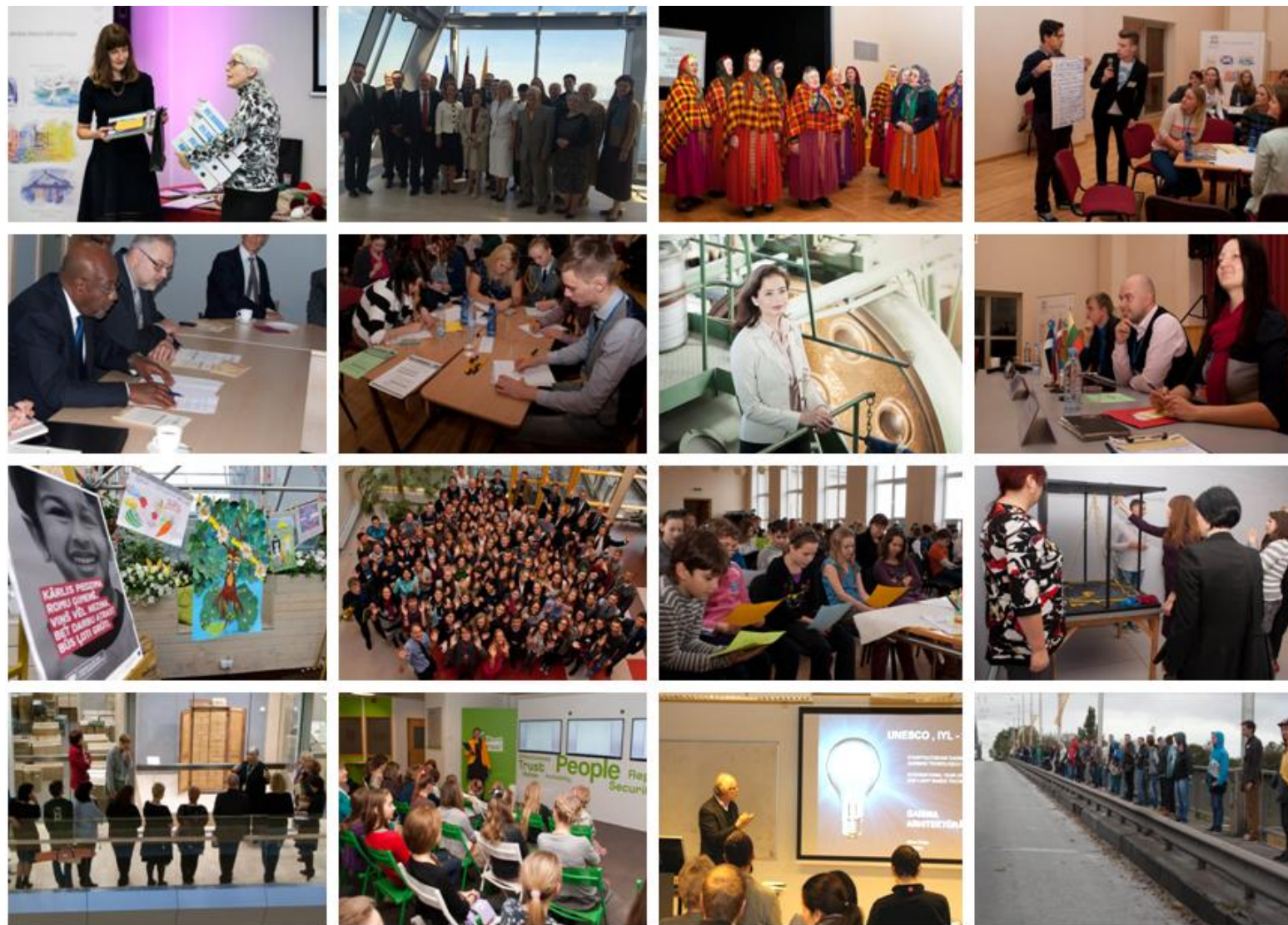
Apkopoto stāstu daudzums un to daudzveidība vēlreiz apliecināja to, cik daudz dažādas pieredzes apvienojās vienā akcijā, ceļā uz Baltijas valstu vienotiem centieniem pēc brīvības. Projekta rezultāti liecina par to, ka šī kopības sajūta nav zudusi. Lielākais gandarījums ir Baltijas valstu sadarbības stiprināšanu, jo

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

īpaši attiecībā uz jauniešiem. Idejas, par kurām tika diskutēts Baltijas valstu pašpārvalžu forumā „Ejam tālāk pa Baltijas ceļu” atbalsojās arī citos jauniešu pasākumos un iniciatīvās. Projekts ir vērtīgs ieguldījums izglītības iestāžu mācību satura papildināšanai, jo tajā ir veiksmīgi izstrādāta metodoloģija darbam ar vēsturisko liecību izzināšanu un atmiņu stāstu pierakstīšanu. Kolekcijā apkopoto atmiņu stāstu turpmākam pielietojumam mācību stundās tos būtu nepieciešams papildināt arī ar nominācijas „Baltijas ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” liecībām, nodrošinot padziļinātu un objektīvu ieskatu šajā vēsturiskajā notikumā.

Projekts kopumā sniedzis nenovērtējamu ieguldījumu gan sabiedrības izpratnes veicināšanā par Baltijas ceļu, gan ikviena atmiņu sniedzēja iespējā piedalīties vēstures rakstīšanā par Baltijas ceļu pēc 25 gadiem. Organizatoriem projekts sniedza lielisku pieredzi un iespēju uzsākt un stiprināt sadarbību ar partneriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Projekts arī apliecināja to, ka ir nepieciešams meklēt aizvien jaunus un interaktīvus veidus, kā sabiedrībai tuvināt dažādus vēsturiskus notikumus, kas stiprina piederības sajūtu, saliedētību un identitāti.

Apstiprinātas ar 2015.gada 26. februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu Nr. 2

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Pils laukums 4 – 206, Rīga, LV-1050

office@unesco.lv

www.unesco.lv

Seko jiet UNESCO LNK jaunumiem:

http://www.twitter.com/UNESCO_LNK

<http://www.draugiem.lv/unesco>